

2021

Ratsastajan opas
kilpailumaailmaan

RATSASTAJAN OPAS KILPAILUMAAILMAAN ON TARKOITETTU...

- ◆ Harrastajille, jotka suunnittelevat ratsastuskilpailuihin osallistumista, tai ovat jo osallistuneet kilpailuihin, mutta kaipaavat lisää tietoa säännöistä ja toimintatavoista.
- ◆ Vanhemmille, jotka haluavat tietää lisää lapsen harrastuksesta sekä ymmärtää mistä lajin kilpailutoiminnassa on kysymys.
- ◆ Ammattilaisille, jotka kouluttavat ja opastavat ratsastajia kilpailu-uran alussa.
- ◆ Ratsastusseuroille, jotka järjestävät kilpailuluopien saamiseen tai kilpailuihin osallistumiseen liittyviä koulutustilaisuuksia.

Kilpailutoiminnan yksi suola on sen mukanaan tuoma jännitys. Ylimääräistä jännitystä voi kuitenkin poistaa tuntemalla toimintatavat ja säännöt, joiden mukaan kilpaillaan. Samalla parannamme sekä turvallisuutta että viihtymistä kilpailuissa.

Toivotamme kaikille iloisia ja mielenkiintoisia hetkiä ratsastuskilpailujen parissa!

Tekijät: Hanna Talvitie ja Emmi Kupiainen

Päivitys: SRL

Työryhmässä mukana: Aki Yläne, Miia Lahtinen, Merja Kuosmanen ja Matti Kuusi

Kuvat: HR/SL, Sonja Holma ja Satu Pirinen (kansi: HR/SL)

Piirroksiset: EevaLiisa "Tössä" Penttilä

Taitto: SRL

Julkaisija: Suomen Ratsastajainliitto ry. 2021 (1. painos 2005)

SISÄLLYS

Yleinen osa

Ratsastuksen kilpailusääntöjen yleinen osa	5
Miksi kilpailuissa on säännöt?	5
Kilpailulajit ja lajisäännöt	5
Kilpailujärjestelmä	5
Kilpailuluvat	7
Urheilija ja luokat	9
Ponin koko sekä poniluokat	10
Vakuutukset kuntoon	11
Kilpailukelpoisuus	11
Kilpailukutsu	11
Yhteistyösopimukset ja mainonta	12
Kilpailuun ja lähtöön ilmoittautuminen	12
Lähtöjärjestys	13
Sijoittuneet ja ruusukkeet	13
Palkinnot ja palkintojenjako	13
Kilpailupaikalla käyttäytyminen	14
Sääntöjen rikkominen ja rangaistukset	14
Oikaisupyyntö	14
Hevosen suojelu	15
Lähtöoikeuden epäminen	15
Hevosen lääkitys	15
Ratsastajan lääkitys	15
Kisapalvelu KIPA:n käyttöohjeet	16
Liite 1: Yhteystietoja	18

Kouluratsastus

Kooste SRL:n kouluratsastussäännöistä	20
Kouluratsastuksen tarkoitus	20
Kouluratsastusohjelmat ja koulurata	20
Kilpailupäivän aikataulu	21
Kilpailuasua	21
Satulointi ja suitsitus	22
Verryttely	22
Ohjelman suorittaminen	23
Tuomarit, pisteet ja arvostelu	24
Pisteiden lasku ja sijoittuminen	25
Palkintojenjako	25
Kouluratsastuspöytäkirjan malli	26
Kouluratsastusratojen kirjainpisteet	27
Ratsastusradan tiet	28

Esteratsastus

Kooste SRL:n esteratsastussäännöistä	32
Esteratsastuksen tarkoitus	32
Esteet	32
Estetyypit	32
Kilpailuasua	33
Hevosen varusteet	33
Rata	33
Lähtöjärjestys	34
Verryttely	34
Aika ja ajanotto	35
Äänimerkki	35
Kilpailusuorituksen alku	36
Kilpailusuoritus	36
Yleisimmin käytettyjä arvostelumene- telmiä	37
Uusinta	38
Erikoisluokat	38
Virhepisteiden kertyminen	39
Luvaton apu	40
Suorituksen hylkääminen	40
Yleisiä ohjeita esteratsastuskilpailuihin	40
Ratapiirroksen malli ja merkinnät	41

Sanasto

42

KUVA: HR/SL

YLEINEN OSA

Tästä osiosta löydät kaikkia ratsastuksen lajeja koskevia sääntöjä sekä tietoa muun muassa kilpailuvuista.

YLEINEN OSA

Ratsastuksen kilpailusääntöjen yleinen osa pitää sisällään säännöt, jotka koskevat kaikkia ratsastuksen lajeja. Yleisestä osasta löytyvät säännöt muun muassa erilaisista luvista sekä toimimisesta kilpailupaikalla.

Tähän vihkoseen on koottu yleisistä säännöistä keskeisimpiä kohtia, ja ne on pyritty kirjoittamaan mahdollisimman helposti luettavaan muotoon. Kaikkia lajeja koskevien sääntöjen lisäksi mukana on olympialajeja (koulu, este ja kenttäratsastus) koskevia lajikohtaisia sääntöjä.

Tähän koosteeseen poimitujen sääntöjen lisäksi ratsastuskilpailuja koskevia muita sääntöjä. Kannattaa myös tutustua lajikohtaisiin sääntöihin, joihin tulee vuosittain muutoksia.

MIKSI KILPAILUISSA ON SÄÄNNÖT?

Kilpailusääntöjen tarkoituksena on luoda samanlaiset olosuhteet ja yhdenmukaiset arvosteluperusteet, jotta kilpailut olisivat mahdollisimman oikeudenmukaiset ja tasapuoliset kaikille urheilijoille.

Suomen Ratsastajainliiton (SRL) kilpailusäännöt perustuvat Kansainvälisen Ratsastajainliiton (FEI) sääntöihin. Kilpailusääntöjä on noudatettava kaikissa kilpailuissa.

Kilpailuissa noudatetaan reilun pelin periaatetta. Jos kilpailusäännöistä ei löydy kiistanalaiseen tilanteeseen ratkaisua, tilanne pyritään ratkaisemaan kilpailusääntöjen hengen mukaisesti. Tulkinnanvaraisissa tilanteissa mieluummin vapautetaan kuin rangaistaan.

Lisätietoja:

Yleinen osa: 1 § Kaikille lajeille yhteiset yleiset kilpailusäännöt KS I ja lajisäännöt. Ratsastuksen Reilu Peli <https://www.ratsastus.fi/srl/reilu-peli/> (työkirja, yhteydenottolomake)

KILPAILULAJIT JA LAJISÄÄNNÖT

Suomessa kilpailulajit ovat kouluratsastus, este-ratsastus, kenttäratsastus, valjakkoajo, matkaratsastus, vikellys, pararatsastus, lännenratsastus ja askellajikilpailu. Jokaiselle kilpailulajille on omat sääntönsä. Lisäksi on laadittu säännöt ratsastus ja hevostaitomerkkisuorituksiin, maastotaitoratsastukseen, hiihtoesteratsastukseen ja hevostaitokilpailuihin.

Säännöt löytyvät SRL:n internetsivuilta www.ratsastus.fi, josta ne voi käydä lukemassa tai tulostamassa.

Lisätietoja:

<https://www.ratsastus.fi/materiaalit/>

KILPAILUJÄRJESTELMÄ

Kilpailujärjestelmä kuvaa eritasoisten ratsastuskilpailujen vaatimuksia. Kilpailujärjestelmän mukaan ratsastuskilpailut jaetaan kotimaan kilpailuihin ja kansainvälisiin kilpailuihin. Kilpaileminen aloitetaan yleensä helpoista seura- ja aluetason kilpailuista. Sen jälkeen voidaan edetä kansalliselle tasolle ja siitä ylöspäin. Tasokuvaukset on laadittu lajeittain ja ne löytyvät lajisääntöjen liitteistä.

Suomi on jaettu kahdeksaan ratsastusalueeseen (Etelä-Suomi, Häme, Itä-Suomi, Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi, Lounais-Suomi, Pohjanmaa, Pohjois-Suomi), joiden kilpailutoimintaa koordinoivat aluejaostot. Nämä aluejaostot vastaavat oman alueensa aluetason kilpailujen ohjauksesta. Kansallisesta kilpailutoiminnasta vastaavat puolestaan liiton lajikomiteat, esim. esteratsastuskomitea. Kilpailukalenteri löytyy SRL:n Internetsivulta KIPA-kisa-palvelusta.

Lisätietoja:

<https://www.ratsastus.fi/materiaalit/>

KUVA: HR/SL

Miksi on tärkeää tuntea ja noudattaa sääntöjä, kun osallistuu kilpailuihin?
Millaisia ratsastuskilpailut olisivat, jos niissä ei olisi sääntöjä?

Seura- ja aluekilpailut

Seurakilpailut ovat pieniä, harjoituksenomaisia kilpailuja, joissa on hyvä testata omia taitoja ja harjoitella kilpailemista ennen suurempiin kilpailuihin osallistumista. Kilpailuasuun kuuluvat ratsastussaappaat tai kengät, ratsastushousut ja turvakypärä. Muuten asu on vapaa.

Aluekilpailut on suunnattu erityisesti aloitteleville urheilijoille ja nuorille hevosille. Kilpailuasu on kuvattu jäljempänä.

SRL:n kilpailujärjestelmän mukaisia kilpailuja voivat järjestää SRL:ään kuuluvat ratsastusseurat ja muut SRL:n jäsenet. Näissä jaetaan ruusukkeiden lisäksi yleensä raha ja/tai esinepalkintoja.

Kansallinen kilpailu

Kansalliset kilpailut ovat suunnatut pääasiassa Urheilijoille ja näissä järjestetään paljon SRL:n sarjakilpailuja esim. ponocupin osakilpailuja. Tähtikilpailujen pääkohderyhmänä ovat urheilijat, kuten GP- ja SM-ratsastajat, täyttävät urheiluvaatimusten lisäksi suuren yleisötapahtuman piirteet.

Kansainväliset kilpailut

SRL nimeää ratsukot sekä hoitaa ilmoittautumiset kansainvälisiin kilpailuihin.

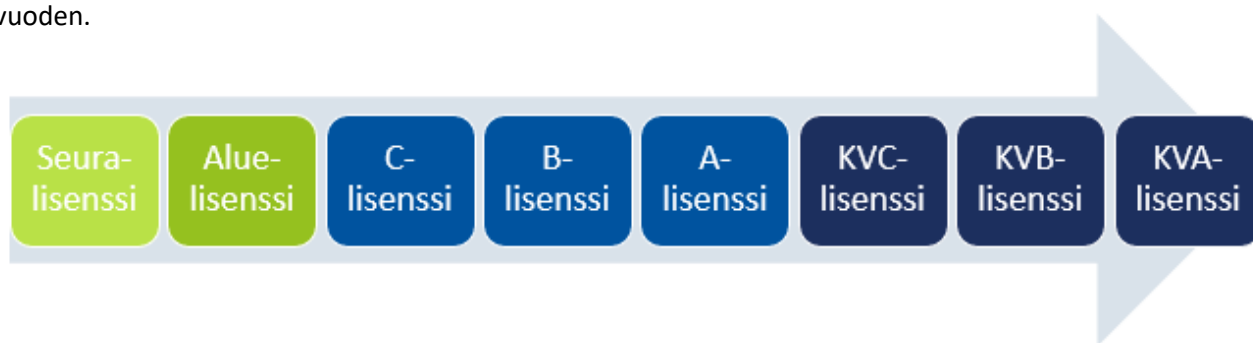

KUVA: HR/SL

KILPAILULUVAT

Kaikkiin ratsastuskilpailuihin osallistumiseen tarvitaan ratsastusseuran jäsenyys. Urheilija voi kuulua useampaan seuraan, mutta hän voi edustaa kilpailuissa vain yhtä seuraa. Urheilijan on edustettava kilpailuissa samaa seuraa koko kalenterivuoden.

Lisäksi tarvitaan kilpailuluvat sekä hevoselle että urheilijalle tasosta riippuen. Luvat tulee hoitaa kuntoon hyvissä ajoin ennen kilpailuja.

Seuratason
kaikki
luokat

Aluetason
kaikki
luokat

Kertalupa
kansalliseen
kilpailuun

Pienet lajit,
kaikki luokat,
kaikki kilpailutasot
(ei KV)

Kaikki lajit,
kaikki luokat,
kaikki kilpailutasot
(ei KV)

Kertalupa
KV-
kilpailuun

Pienet lajit,
kaikki luokat,
kaikki kilpailutasot

Kaikki lajit,
kaikki luokat,
kaikki kilpailutasot

Vaadittavat luvat ja paperit eri kilpailu- soilla

Hevosten luvat

Kaikki Suomessa asuvat hevoset ilmoitetaan kansalliseen tietokantaan, jota pitää pääasiassa Suomen Hippos. Lisäksi on kaksi pienempää tietokantaa. Jotta hevosen voi ilmoittaa kilpailuun, sen täytyy löytyä Kipasta. Sinne siirtyvät automaattisesti kaikki ratsut ja ponit Hippoksen tietokannasta, suomenhevosten ja lämminveristen ravihevosten aktiivointia mukaan siirtoihin voi pyytää SRL:n kisapuolelta.

Poniluokkiin osallistuvilla poneille tulee olla virallinen mittaustodistus. (Mittaustodistuksesta tarkemmin ponin koko ja poniluokat kohdalla.) Alue- ja kansallisiin kilpailuihin edellytetään lisäksi maksettua vuosimaksua.

Ratsastajan luvat

Seurakilpailut

Urheilijalla tulee olla voimassa oleva ratsastusseuran jäsenyys ja kilpailulupa. Kilpailuihin ilmoitaututaan Kipan kautta, mikä edellyttää urheilijalta vähintään seurakilpailulupaa. Seurakilpailuluvan hinta on 10 € (laajennetun Sporttiturvan kanssa 30 €) ja sillä saa kilpailla kaikissa seuratason kilpailuissa ja luokissa. Ilmoittautumista varten hevosen täytyy löytyä KIPASTA voimassa olevalla numerolla, mutta sen vuosimaksua ei tarvitse maksaa.

Aluekilpailut

Aluekilpailuun osallistuvan on kuuluttava johonkin ratsastusseuraan. Aluekilpailulupa ostetaan lissensikaupasta. Ratsastajainliitto suosittelee, että ennen luvan myöntämistä ratsastajan on osallistuttava sääntökoulutukseen.

Aluekilpailuluvan hinta on 30 euroa vuonna 2021. Lupa on voimassa kalenterivuoden loppuun. Aluekilpailuluvan lunastanut voi kilpailla kaikissa seura- ja aluekilpailuiden luokissa, kaikissa lajeissa, kaikilla alueilla. Aluemestaruuskilpailuihin hän voi kuitenkin osallistua vain sillä alueella, jonka jäsen hänen seuransa on. SRL:n vahvistamien valtakunnallisesti toimivien seurojen jäsenet voivat valita, minkä alueen mestaruuskilpailuun osallistuvat.

Urheilijan kilpailuluvan numero on sama kuin hänen jäsennumeronsa ja on mainittava kilpailuihin ilmoittaututtaessa. Kilpailuluvasta tulee merkintä jäsenkorttiin, kun lupa on maksettu alkuvuodesta ilmoitettuun päivämäärään mennessä.

Hevosen vuosimaksu tulee maksaa kalenterivuositain, kun hevosella kilpaillaan alue- ja kansallisella tasolla. Vuosimaksun hinta on 40 euroa vuonna 2021. Vuosimaksu maksetaan Kisapalvelu Kipassa verkkomaksuna. (<https://kipa2.ratsastus.fi>). Lisäksi ponit tarvitsevat virallisen mittaustodistuksen.

Hevosen tulee olla rokotettu hevosinfluenssaa vastaan, SRL:n voimassa olevan rokotusohjelman mukaisesti, kahdella perusrokotteella, puolen vuoden jälkeen annettavalla tehosterokotteella ja sen jälkeen annettavalla vuosittaisella tehosterokotteella. Tietojen pitää näkyä rokotustodistuksessa. Varaudu esittämään rokotustodistus kilpailukansliassa. Jos hevosta ei ole aiemmin rokotettu, sen aiemmat rokotustiedot ovat vaillinaiset

Minkä tasoisia kilpailuja omalla tallillasi järjestetään?
Millaisia taitoja ja kokemusta mielestäsi vaatii tasolta toiselle siirtyminen?

tai rokotusväli on venynyt vuotta pidemmäksi, on rokotusohjelma aloitettava alusta. Hevonen voi osallistua alue- ja kansalliseen kilpailuun, kun molemmat perusrokotteet on annettu, ennen tehosterokotteen antamista, edellyttäen, että toisesta perusrokotuksesta on kulunut vähintään 7 vrk. Viimeisestä rokotteesta tulee aina olla kulunut seitsemän päivää.

Rokotusohjelma: Ensimmäisen perusrokotteen jälkeen annetaan toinen perusrokote 21-92 vrk:n kuluessa. Tehosterokote annetaan 7 kk kuluessa toisesta perusrokotteesta. Tämän jälkeen annetaan seuraavat tehosterokotteet vuosittain siten, että rokotusväli ei saa ylittää 365 vuorokautta (yhtä vuotta).

Lisätietoja rokotuksista:

<https://www.ratsastus.fi/kilpailu-ja-valmennus/kilpailijalle/ohjeita-kilpailijalle/>

Kansalliset kilpailut

Kansallisiin ratsastuskilpailuihin urheilija tarvitsee seurajäsenyyden sekä kansallisen A- tai B-kilpailuluvan, jolla voi osallistua myös alemman tason kilpailuihin. Olympialajien (este-, koulu- ja kenttäratsastus) urheilijoiden kansallinen A-kilpailulupa maksaa 150 euroa vuonna 2021 ja sillä saa osallistua kaikkien lajien kaiken tasoisin kilpailuihin. Muiden kuin olympialajien urheilijoille on tarjolla kansallinen B-lupa, jonka hinta on 60 euroa. Lisäksi hevosella tulee olla vuosimaksu maksettuna sekä vastaavat rokotukset kuin aluetasollakin. Poniluokkiin osallistuvilla poneilla pitää olla virallinen mittaustodistus.

Kansainväliset kilpailut

Kansainvälisiin kilpailuihin osallistuvat hevoset ja ponit tarvitsevat maksetun vuosimaksun lisäksi FEI-passin sekä rokotukset kansainvälisten vaatimuksien mukaisesti. Lisäksi tarvitaan vuosittainen rekisteröityminen FEI:hin sekä hevoselta että ratsastajalta. Urheilijalla pitää olla kansainvälinen kilpailulupa, jolla voi kisata myös kotimaan kaikissa kilpailuissa.

Näin tilaat kilpailuluvan:

1. Varmista seurasi jäsenihteeriltä, että rekisteriin on tietoihisi merkitty henkilötunnukseksi*.
2. Mene verkkosivulle Kilpailuluvat. Tai suoraan kipa2.ratsastus.fi.
3. Rekisteröidy Kipan käyttäjäksi
4. Omassa profiilissa on Osta kilpailulupa
5. Valitse kilpailulupa, Osta
6. Tarkista tiedot ja siirry Kassalle
7. Maksa kilpailulupa.

Lisätietoja kirjautumisesta <https://www.ratsastus.fi/kilpailu-ja-valmennus/kilpailijalle/kilpailuluvat/> ja <https://kipa2.ratsastus.fi> sivun Apua-sivu

URHEILIJA JA LUOKAT

Kaikille avoimien luokkien lisäksi eri-ikäisille ja eritasoisille URHEILJOILLE järjestetään omia luokkia. Eri lajeissa on lisäksi määritelty luokkien avoimuuden lisäksi osallistumisoikeuden antavat tulokset, esim. kouluratsastuksessa tulee saavuttaa 60 % tulos aluetasolta siirtyäkseen kansalliselle tasolle (ei koske poneja, junioreita eikä lapsi- ja nuoria ratsastajia heille avoimissa luokissa), esteratsastuk-

sesa kaksi enintään 8 virhepisteen tulosta alkaen 80 cm luokista per jokainen 10 cm.

län perusteella ratsastajat on määritelty lapsiksi, junioreiksi, nuoriksi ja senioreiksi. Poneilla ratsastaville on omia poniratsukoille avoimia luokkia, joihin saavat osallistua 16-vuotiaat tai sitä nuoremmat poneilla ratsastavat lapset.

Lisäksi järjestetään luokkia, joihin osallistumista on rajattu ratsukon aiemman menestyksen ja kilpailu-uran mukaan. Luokka voi olla esimerkiksi avoin vain ratsukoille, jotka eivät ole sijoittuneet aluekilpailuissa. Myös suomenhevosille ja nuorille hevosille järjestetään omia luokkia.

Poniratsastaja saa kilpailla poneilla poniluokissa sen kalenterivuoden loppuun, jolloin hän täyttää 16 vuotta. Myös sitä vanhemmat ratsastajat voivat kilpailla ponikorkuisilla ratsuilla avoimissa luokissa, mutta eivät enää poniratsukoille tarkoitetuissa luokissa.

Lapsiratsastaja on alle 14-vuotias, joka kilpailee hevosilla. Lajisäännöissä voidaan määrittellä lapsiratsastajalle myös muu ikäraja. Alaikäraja on määritelty lajisäännöissä.

Juniori on sen kalenterivuoden loppuun, jolloin hän täyttää 18 vuotta. Juniorin alaikäraja ja osallistumisoikeus eritasoisin kilpailuihin/luokkiin on määritelty lajisäännöissä.

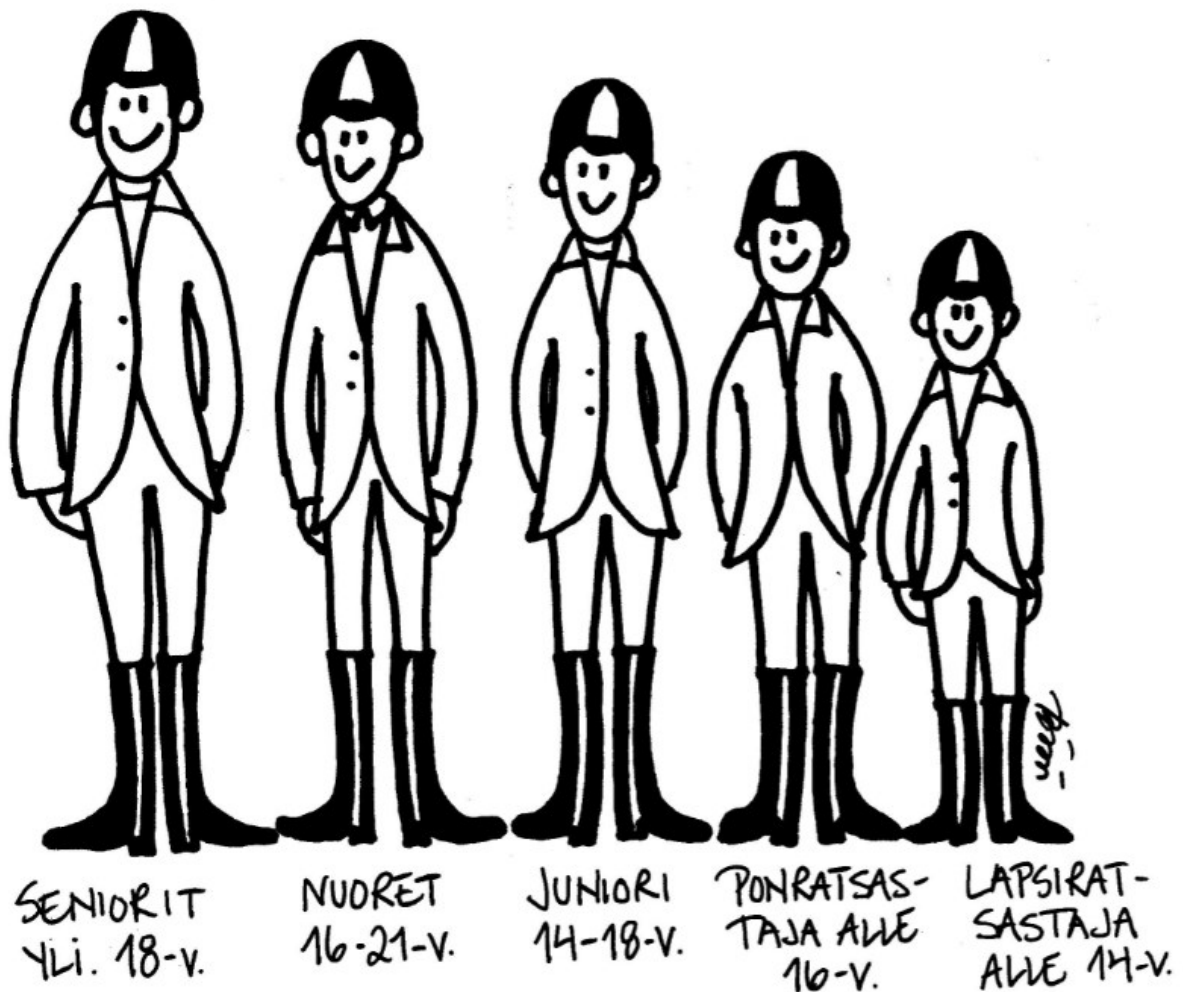
Nuori ratsastaja on sen kalenterivuoden alusta, jolloin hän täyttää 16 vuotta sen kalenterivuoden loppuun, jolloin hän täyttää 21 vuotta.

Seniori on sen kalenterivuoden alusta, jolloin hän täyttää 18 vuotta. Yläikärajaa ei ole.

Ratsastajan ikärajat kilpailutoiminnassa

Aluekilpailuissa ratsastajan alaikäraja kouluratsastuksen poniluokissa on 8 vuotta ja hevosluokissa 10 vuotta, kenttäratsastuksessa 60 cm luokissa poniratsastaja vähintään 8 vuotta, hevosella ratsastava 10 vuotta. Esteratsastuksessa ei ole alaikärajaa.

Kansallisessa kouluratsastuskilpailuissa poniratsastajien alaikäraja on 10 vuotta ja kenttäkilpailuissa 12 vuotta. Ratsastaja voi kilpailla hevosilla

sen vuoden alusta, jolloin hän täyttää 12 vuotta. Esteratsastuksessa ei ole alaikärajaa.

Lisätietoja: Yleinen osa: 23 § Urheilijan ikäraajat ja ratsastajaryhmät

PONIN KOKO SEKÄ PONILUOKAT

Poniluokkiin voivat osallistua kaikki ratsut, joiden säkäkorkeus ei ylitä 148,9 senttiä. Niiden ei siis tarvitse olla ponirotuksia, vaan esimerkiksi suomenhevokset voivat osallistua poniluokkiin, kunhan ne vain ovat ponikokoisia. Vastaavasti yli 149 cm korkeat ponirotuksiset ponit eivät voi osallistua poniluokkiin. Poniluokkiin osallistuvilla poneilla tulee olla voimassa oleva mittautodistus. Mittautodistus on esitettävä kilpailupaikalla pyydettyäessä. Virallinen ponimittautodistus vaaditaan Kipaan rankingpisteitä varten.

Ponit jaetaan säkäkorkeuden mukaan kahteen ryhmään: isoihin poneihin, joita kutsutaan ryhmäksi I sekä pieniin poneihin, joita kutsutaan ryhmäksi II. Ryhmä I:n ponit ovat säkäkorkeudeltaan 141–148 cm (148,1–148,9 pyöristetään alaspäin). Ryhmä II:n ponit ovat säkäkorkeudeltaan enintään 140 cm (140,1–140,9 pyöristetään alaspäin).

Estekilpailuiden poniluokissa pienet ponit voivat hypätä niin sanotulla tasoituksella matalampia esteitä kuin isot ponit samassa luokassa. Tällöin kilpailukutsussa estekorkeus ilmoitetaan 70 cm, avoin tasoituksella, joka tarkoittaa, että pienille poneille osa esteistä lasketaan 60 senttimetriin. Avoimissa luokissa lyhennetään sarjavälit poniratsukoille. Sarjavälit lyhennetään poneille ratsastajan iästä riippumatta avoimissa alueluokissa.

Alue- kansallisissa kilpailuissa kaikilta poneilta vaaditaan hyväksytyt ponimittaajan antama mittaustodistus. Myös seurakilpailuja varten poni on hyvä mitata ongelmatilanteiden välttämiseksi, etenkin jos se on korkeudeltaan rajatapaus: joko melkein 148 senttiä korkea tai kun pienen ponin säkäkorkeus on lähellä 140 senttiä. Epäselvissä tapauksissa tuomariston puheenjohtaja voi pyytää toimittamaan ponin mittaustodistuksen jälki- käteen aluejaoston puheenjohtajalle.

Poni mitataan vuosittain ennen ensimmäistä kilpailua, kunnes se täyttää 8 vuotta, jolloin mittaustulos jää voimaan. SRL:lla on oikeus tarkistus mitata poni tämänkin jälkeen. Virallisten ponimittaajien nimet ja puhelinnumerot löytyvät SRL:n internetsivuilta. Ponin mittaustodistus ladataan Kipaan.

VAKUUTUKSET KUNTOON

Urheilija osallistuu kilpailuihin omalla vastuullaan. Kilpailun järjestäjä ei siis korvaa kilpailuissa hevoselle tai ratsastajalle tapahtunutta vahinkoa.

SRL:n jäsenillä on kuitenkin jäsenetuna tapaturmavakuutus, joka on voimassa ratsastukseen ja hevosten hoitoon liittyvissä tilanteissa, myös kilpailuissa sekä välittömällä matkoilla kilpailupaikalle tai tallille. Jäsenvakuutus korvaa ihmisen tapaturmasta aiheutuneita lääkäri ja muita kuluja tiettyyn rajaan asti. Ottamalla nk. Laajennetun Sporttiturvan, voit nostaa korvaussummia sekä laajentaa korvaukseen piiriä. Lisävakuutuksen voi ostaa lisenssikaupasta.

Hevosen omistajat, ratsastajat ja hoitajat vastaa- vat itsensä tai hevosensa aiheuttamista vahin- goista kolmannelle osapuolelle. SRL suosittelee vastuuvakuutuksen ottamista.

Lisätietoja:

www.ratsastus.fi/urheiluvakuutus,
www.ratsastus.fi/jasenelle/lahitapiolan-urheiluvakuutus/ sekä Yleinen osa 10 § Vastuut ja vakuutukset

KILPAILUKELPOISUUS

Kilpailukelpoisuudella tarkoitetaan urehiliijan ja hevosen oikeutta osallistua kilpailuihin tai luok-

kaan kilpailusääntöjen ja kutsun perusteella. Urheilija vastaa omasta ja hevosen kilpailukelpoi- suudesta. Alle 15-vuotiaan urhelijan kilpailukel- poisuudesta vastaa hänen huoltajansa.

Hevonen saa osallistua rajoitetusti kilpailuihin sen kalenterivuoden alusta, jolloin se täyttää neljä vuotta. Ikäkausikilpailuissa voidaan poiketa näistä ikärajoista.

Lisäksi kilpailusäännöissä on rajoituksia, kuinka moneen luokkaan ja starttiin hevonen voi kilpailu- päivän aikana osallistua.

Hevosen osallistumista pohdittaessa on aina aja- teltava sen parasta ja otettava huomioon monet seikat, jotka voivat vaikuttaa sen jaksamiseen. Esimerkiksi vieras paikka, kuljetus, aikainen kisa- paikalle lähtö ja luokkien väliset pitkät odotusajat rasittavat hevosta. Kun lähdetään toiselle tallille kisoihin, kilpailupäivät tahtovat venyä pitkiksi se- kä hevoselle että ratsastajalle. Sen sijaan omalla tallilla järjestettävien kisojen helpoimmat luokat eivät yleensä rasita hevosta kohtuuttomasti, vaik- ka se osallistuisi niihin useampaan kertaan.

Hevonen saa startata yhdessä luokassa vain ker- ran ja osallistua yhtenä kilpailupäivänä korkein- taan kahteen luokkaan. Aluekilpailujen helpoim- missa luokissa (esteet 100 cm tai alle, koulu Help- po C-B) hevonen voi startata kilpailupäivän aikana kaksi kertaa, myös samassa luokassa kahdella eri ratsastajalla lukuun ottamatta mestaruuskilpailu- ja. HUOM. Lajisäännöissä voidaan rajata osallistu- mista muutenkin, esim. kenttäratsastuskilpailuis- sa voi startata vain kerran.

Lisätietoja: Yleinen osa: 14 § Urheilijoiden ja he- vosten rekisteröinti sekä vastuu kilpailukelpoi- suudesta, 17 § Hevosten osallistumisoikeus ja rekis- teröinti

KILPAILUKUTSU

Kilpailukutsulla tarkoitetaan kilpailun järjestäjän tiettyä kilpailua varten julkaisemia määräyksiä ja ohjeita. Siitä on selvittävä kaikki asiat, jotka urhei- lija pitää tietää kyseisestä kilpailusta. Kilpailu- säännöissä mainittuja asioita ei tarvitse toistaa. Käytännössä kutsussa mainitaan ainakin kilpailu- jen järjestäjä, kilpailupaikka ja päivämäärä, kilpai- lujen alkamisaika, ilmoittautumismääräykset, kil-

pailun yhteyshenkilö sekä ratsastettavat luokat tietoineen. Luokista kerrotaan kilpailuohjelma tai arvostelu, maksut ja palkinnot sekä mainitaan, millaisille ratsukoille luokka on avoin.

KILPAILUKUTSU

Kilpailukutsulla tarkoitetaan kilpailun järjestäjän tiettyä kilpailua varten julkaisemia määräyksiä ja ohjeita. Siitä on selvittävä kaikki asiat, jotka urheilijan pitää tietää kyseisestä kilpailusta. Kilpailusäännöissä mainittuja asioita ei tarvitse toistaa. Käytännössä kutsussa mainitaan ainakin kilpailun järjestäjä, kilpailupaikka ja päivämäärä, kilpailun alkamisaika, ilmoittautumismääräykset, kilpailun yhteyshenkilö sekä ratsastettavat luokat tietoineen. Luokista kerrotaan kilpailuohjelma tai arvostelu, maksut ja palkinnot sekä mainitaan, millaisille ratsukoille luokka on avoin.

SRL:n kilpailukalenteri julkaistaan internetissä Kilpailupalvelu KIPA:ssa (<https://kipa2.ratsastus.fi>).

Voit tutustua ratsastuskilpailujen esimerkkikutsuihin tämän sääntökoosteen liitteissä (liite 2 koulu-ratsastuskilpailukutsu, liite 3 esteratsastuskilpailukutsu).

Lisätietoja: Yleinen osa: 11 § Kilpailukutsut ja muut julkaistavat tiedot

YHTEISTYÖSOPIMUKSET JA MAINONTA

Jos urheilija löytää yhteistyökumppanin kilpailu- ja valmennuskuluihin, solmitaan sopimus SRL:n, urheilijan ja yhteistyökumppanin kesken.

Urheilijan asuissa ja hevosen varusteissa olevista mainoksista on tarkat ohjeet kilpailusääntöjen yleisessä osassa. Säännöt on huomioitava myös silloin, jos kilpa-asuissa/varusteissa on vaatemerkin omia logoja tms.

Lisätietoja: Yleinen osa: Liite 3 Yhteistyösopimukset ja mainonta

KILPAILUUN JA LÄHTÖÖN ILMOITTAUMINEN

Kilpailukutsussa on mainittu mihin päivämäärään mennessä ja missä muodossa ilmoittautumiset täytyy tehdä. Näitä ohjeita on syytä noudattaa huolella, sillä kilpailun järjestäjä ei ole velvollinen huomioimaan puutteellisia ilmoittautumisia.

Kaikki kilpailut löytyvät kisapalvelu KIPA:sta (<https://kipa.ratsastus.fi>), ja niihin ilmoittaututaan sitä kautta. KIPA:n kautta ilmoittautuminen on mahdollista sen jälkeen kun ratsastajan kilpailulupa ja alue- ja kansallisella tasoilla hevosen vuosimaksu on maksettu ja näkyvät KIPA:ssa. Maksut näkyvät Kipassa viimeistään seuraavana päivänä.

Ilmoittautumis- ja lähtömaksut maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä verkkomaksunakautta Kipassa. Varmista seurakilpailuissa maksutapa.

Jos urheilija ilmoittautuu kilpailuihin ilmoittautumisajan jälkeen, sitä kutsutaan jälki-ilmoittautumiseksi. Jälki-ilmoittautuminen on mahdollista vain, jos kilpailukutsussa on siitä maininta. Jälki-ilmoittautuneet ratsastavat luokan ensimmäisinä. Jälki-ilmoittautumismaksu on yleensä suurempi kuin varsinainen ilmoittautumismaksu, usein kaksinkertainen. Koulu- ja kenttäratsastuskilpailuissa jälki-ilmoittautuminen ei yleensä ole mahdollista. Ilmoittautumisajan kuluessa kyseiseen kilpailuun ilmoittautuneet ratsastajat ja hevoset voivat jälki-ilmoittautua saman kilpailun muihin luokkiin järjestäjän kutsussa tai kilpailutiedotteessa ilmoittamissa aikarajoissa. Sama koskee myös luokkavaihtoksia.

Jos urheilija peruu osallistumisensa ennen ilmoittautumisajan päättymistä, kaikki kilpailumaksut palautetaan täysimääräisinä. Jos peruutus tehdään estekisoissa viimeistään 24 tuntia ennen kilpailun alkua tai koulukisoissa kutsussa varatussa ajassa, palautetaan lähtömaksu tai puolet osallistumismaksusta.

Urheilijan on varmistettava tai peruutettava lähtönsä kilpailukutsussa ilmoitetulla tavalla. Näin saadaan tarkistettua lähtölistat ja kilpailu on sujuva.

Lisätietoja: Yleinen osa: 19 § Ilmoittautuminen, lähtöjärjestys ja KIPA

LÄHTÖJÄRJESTYS

Luokkien lähtöjärjestys on pääsääntöisesti arvottu (poikkeuksena mm. sarjakilpailut). Jälki-ilmoittautuneet lähtevät pääsääntöisesti luokassa ensimmäisinä.

Lisätietoja: Yleinen osa: 20 § Lähtöjärjestys

SIOJITTUNEET JA RUUSUKKEET

Jokaisessa alue- ja kansallisen kilpailujen luokassa palkitaan voittaja ja tietty määrä sijoittuneita. Tätä menetelmää noudatetaan yleensä myös seura-kilpailuissa. Sijoittuneiden määrä riippuu luokkaan osallistuneiden määrästä.

vähintään kolme	1
4-8	2
9-12	3
13-16	4
17-20	5

sekä sen jälkeen aina yksi sijoittunut kutakin alkavaa neljää osallistunutta kohden.

Vain hyväksytyyn suorituksen tehnyt urheilija voi sijoittua.

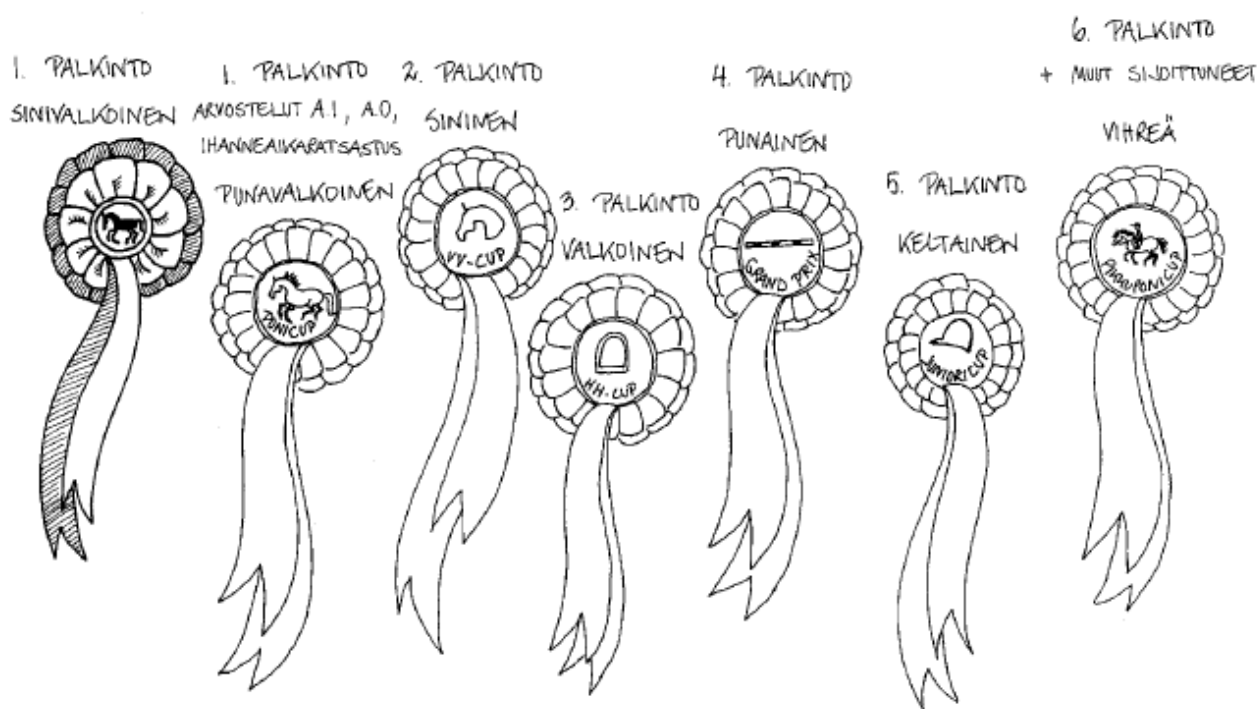
Lisätietoja: Yleinen osa: 25 § Sijoitukset ja palkinnot, 27 § Palkintomääräykset

PALKINNOT JA PALKINTOJENJAKO

Ratsastuskilpailuissa voidaan jakaa esine- ja kunniapalkintoja sekä rahapalkintoja. Kunni- ja esinepalkinnot kuuluvat urheilijalle, ruusuke- ja rahapalkinto hevosen omistajalle ellei erikseen ole muuta sovittu. Rahapalkinnot merkitään kilpailukutsuun kunkin luokan palkinnot kohdalle seuraavan esimerkin mukaisesti: 100, 70, 50, 35, 25, 20.. Viimeisen summa jaetaan kaikille lopuille sijoittuneille. Esteratsastuksen arvosteluissa A.0 ja A.1, joissa tulee usein paljon ykkössijoja, ilmoitetaan kokonaispalkintosumma, maksimipalkinto ja minimipalkinto. Esimerkiksi: 100 €, max. 40, min. 10.

Palkintojenjako tapahtuu yleensä välittömästi luokan jälkeen tulosten selvittyä. Palkintojenjakoon osallistutaan kilpailuasussa kilpailun järjestäjän antamien ohjeiden mukaisesti. Palkintojenjaossa palkintojenjakajat kiinnittävät vasemmalle puolelle hevosen suitsiin ruusukkeen ja kättelevät ratsastajaa.

Palkintojenjakoa seuraa kunniakerros, joka ratsastetaan oikeaan kierrokseen, kun siihen annetaan lupa kuulutuksella "Kunniakerros oikeaan, olkaa hyvä". Kunniakerros suoritetaan useimmiten laukassa, ja sitä johtaa voittajaratsukko, jonka jälkeen muut seuraavat sijoittumisjärjestyksessä. Muista turvallisuus myös kunniakerroksen aikana eli pidä hevonen hallinnassasi, muista riittävä turvaväli muihin ratsukoihin ja poistu kentältä käynnissä.

Esinepalkinnot luovutetaan ratsastajalle heti palkintojenjakotilaisuuden päätyttyä. Rahapalkinnot maksetaan urheilijan ilmoittautumisen yhteydessä ilmoittamalle tilille.

Lisätietoja: Yleisen osan yhteiset määräykset: 26 § Palkinnot

KILPAILUPAIKALLA KÄYTTÄYTYMINEN

Kilpailupaikalle saavuttaessa auto pysäköidään kilpailunjärjestäjän osoittamalle paikalle. Ilmoittautumisen vahvistus hoidetaan kilpailukansliassa. Samalla sieltä saa käsiohjelmia tai lähtöluetteloita, joiden avulla on kätevä seurata kilpailun etenemistä.

Hevosten käsittelemisessä kilpailupaikalla on huomioitava erityisesti turvallisuus ja hyvät hevostaidot. Kilpailualueella hevosta liikutetaan vain hevosille varatuilla alueilla ja suitsittuna. Hevosella pitää olla varusteisiin kiinnitettävä numerolappu näkyvissä aina, kun hevonen liikkuu tallin tai kuljetusvälineen ulkopuolella.

Kun urheilijat, kilpailunjärjestäjät, katsojat ja muut kilpailupaikalla olevat ihmiset käyttäytyvät ystävällisesti ja muut huomioiden, saadaan kilpailutapahtumasta miellyttävä.

Kilpailusäännöissä on määritelty epäurheilijamaiseksi käytökseksi mm. epäasiallinen arvostelu, törkeä kielenkäyttö, väkivalta, alkoholinkäyttö sekä tupakointi ratsastusasussa. Hyvään kilpailukäyttöön ei myöskään kuulu lahjonta, vedonlyönti omasta kisasta, sääntökikkailu tai tuloksista etukäteen sopiminen.

Kilpailuista voi oppia paitsi kilpailemalla, myös muiden suorituksia seuraamalla. Katsojana anna urheilijoille suoritusrauha ja vältä suorituksen aikana ylimääräistä liikkumista, äänestä jutte-
lua, sateenvarjon avaamista ja muuta tekemistä, joilla voi olla vaikutusta kilpailusuoritukseen. Suorituksen päätteeksi taputtaminen ja muu kannustaminen on suotavaa ja sallittua.

Kilpailujen päätteeksi ennen pois lähtöä on kohteliasta käydä kiittämässä kilpailunjärjestäjiä.

Jos ratsusi on hapan muita hevosia kohtaan ja potkii herkästi, sen häntään voi sitoa pienen punaisen rusetin. Silloin muut ratsastajat ja esimerkiksi verrytte-

lyalueen valvojat tietävät olla erityisen varovaisia hevosesi kohdalla. Samoin muista itse varoa hevosia, joiden hännässä on punainen rusetti varoitukse-
na potkuvaarasta.

Lisätietoja: Yleinen osa: IX Oikeusturva ja kurinpitosäännöt, 38.4 Punainen nauha

SÄÄNTÖJEN RIKKOMINEN JA RANGAISTUKSET

Sääntöjen rikkomisesta voidaan rangaista urheilijaa, hevosen omistajaa, avustajaa tai hevosen vastuuhenkilöä. Eri rangaistuksia ovat huomautus, keltainen kortti (varoitus), punainen kortti (=kilpailusta sulkeminen), rikesakko, sakko ja urheilija- tai toimitsijakielto.

Päätökset lievemmistä sääntörikkomuksista tekee tuomaristo kilpailupaikalla. Suuremmat sääntörikkomukset käsittelee SRL:n kurinpitolautakunta, joka voi ottaa myös uudelleen arvioitavaksi tuomariston päätöksiä.

Lisätietoja: Yleinen osa: IX Oikeusturva ja kurinpitosäännöt

OIKAISUPYYNTÖ

Urheilija tai hevosen omistaja voi tehdä yleisissä säännöissä mainittujen aikarajojen puitteissa kirjallisen oikaisupyyntö, kun katsoo, että kilpailussa on tehty virhe, joka on vaikuttanut suoritukseen. Jos urheilija tai hevosen omistaja on alaikäinen, oikaisupyyntö voi tehdä hänen huoltajansa. Oikaisupyyntö tekijän on näytettävä toteen virheen syntyminen. Koulutuomarin tai esteratsastuksen taitotuomarin antamasta arvostelusta ei voi esittää vastalauseita.

Lisätietoja: Yleinen osa: 52 § Valitukset

HEVOSEN SUOJELU

Hevosien sopimaton kohtelu on kielletty kaikkialla, niin kilpailupaikalla, valmennuksissa kuin harrastusratsastuksessakin. Sopimatonta kohtelua on esimerkiksi tahallinen kivun aiheuttaminen, väkivallan käyttö ja hoidon laiminlyönti. Esimerkkejä sopimattomasta kohtelusta ovat raipan kohtuuton käyttö tai muu lyöminen, kannusten tai pohkeiden liiallinen käyttö, hevosen suun repiminen kuolaimilla, selvästi väsyneellä tai sairaalla hevosella ratsastaminen ja hevosen jättäminen ilman riittävää ruokaa, juomaa tai liikuntaa. Kiellettyjä asioita ovat raipan käyttö rangaistuksena sekä raippa pystyssä ratsastaminen. Sopimattomaksi kohteluksi luetaan myös se, että ratsastaja hyppää vielä suorituksen jälkeen useita hyppyjä. Myöskään hillitön hevosen kannustaminen, huutaminen, kiroileminen tai muu sopimaton kielenkäyttö eivät kuulu asialliseen hevosen kohteluun. Jos hevosessa näkyy verta suorituksen aikana tai välittömästi suorituksen jälkeen, suoritus hylätään.

Kilpailuissa tapahtuneesta hevosen sopimattomasta kohtelusta ilmoitetaan kilpailun tuomaristolle, muulloin ilmoitus tehdään Suomen Ratsastajainliitolle. Sopimattomasta kohtelusta voidaan rangaista esimerkiksi sakolla tai kilpailukiellolla.

Lisätietoja: Yleinen osa: 50 § Vastalauseet

LÄHTÖOIKEUDEN EPÄÄMINEN

Kilpailun tuomariston puheenjohtaja ja/tai eläinlääkäri voi evätä ratsukolta lähtöoikeuden tai hylätä sen suorituksen, mikäli heidän mielestään hevonen ei voi sen kunnon tai osaamisen perusteella osallistua lähtöön. Lähtöoikeus voidaan evätä myös silloin, kun suorituksen jatkaminen voi olla hevosen, ratsastajan tai yleisen turvallisuuden kannalta riskialtista tai kun urheilijan koko ei ole suhteessa ponin kokoon ja suorituskykyyn.

Lisätietoja: Yleinen osa: 38.5 § Turvallisuus, 39 § Hevosten suojelu

HEVOSEN LÄÄKITYS

Suomessa järjestettävissä ratsastuskilpailuissa noudatetaan Suomen eläinsuojelulakia ja asetus- ja muita viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, jotka koskevat hevosten hoitoa ja hyvinvointia. Hevosten kiellettyjen lääkeaineiden käyttöä Suomessa valvoo eläinkilpailujen Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry.

Ratsastuskilpailujen tarkoituksena on mitata hevosten ja ratsastajien taitoja keskenään samantasuisissa olosuhteissa ja omilla ansioilla. Siksi hevosen suorituskykyyn ei saa pyrkiä vaikuttamaan minkään virkistävän, kiihdyttävän, rauhoittavan, voimistavan, heikentävän, puuduttavan tai tulehdusoireita poistavan kemiallisen aineen, lääkkeen tai hoitotoimenpiteen avulla. Lääkintäsäännöt ovat voimassa aivan kaikissa ratsastuskilpailuissa. Tämä on syytä muistaa, jos hevosta on jouduttu lääkitsemään ennen kilpailuja. Annettujen lääkkeiden varoajat voi tarkistaa eläinlääkäriltä.

Lisätietoja: Yleinen osa: Liite 4 Lääkintämääräykset kilpailuihin osallistuville hevosille, Liite 5 Hevosten influenssarokotukset, Liite 6 FEI:n eettiset säännöt hevosten hyvinvoinnin edistämiseksi

RATSASTAJAN LÄÄKITYS

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry neuvoo urheilijoita kiellettyjä ja sallittuja lääkeaineita koskevissa kysymyksissä sekä julkaisee Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa –kirjasta, joka löytyy myös SUEK:n internetsivuilta.

Samat dopingsäännökset kuin muissakin urheilulajeissa ovat voimassa myös kaikissa ratsastuskilpailuissa sekä valjakkoajossa. Dopingrikkomuksista voi seurata muun muassa kilpailukielto. Jos joudut käyttämään jotain lääkettä, tarkista lääkäriltä kilpailukelpoisuutesi.

Lisätietoja: , Yleinen osa: 43 § Antidopingsäännöstö

KISAPALVELU KIPA:N KÄYTTÖOHJEET

KIPA-kisapalveluohjelma on kehitetty urheilijoiden ja kilpailunjärjestäjien avuksi. Iloa ohjelmasta on myös muille ratsastuskilpailuista kiinnostuneille, jotka haluavat seurata kilpailujen tuloksia.

KIPA:ssa julkaistaan tiedot kaikista Suomessa järjestettävistä seura-, alue- ja kansallisista kilpailuista ja kansainvälisistä kilpailuista. Kilpailuihin ilmoittautuminen tapahtuu KIPA:n kautta. KIPA:ssa maksetaan kilpailulisenssit ja hevosten vuosimaksut.

KIPA-kisapalveluun pääset SRL:n internetsivujen kautta klikkaamalla oikeassa yläkulmassa olevaa Kisapalvelu KIPA -linkkiä tai suoraan osoitteella <https://kipa2.ratsastus.fi>.

Kilpailukutsujen ja –tulosten selaaminen

- ♦ Valitse KIPA:n etusivulta minkä lajin kilpailuja haluat selata. Saat tuloksena ko. lajin kaiken tasoiset kilpailut kuluvalta vuodelta.
- ♦ Voit rajata hakua kilpailun tason mukaan .
- ♦ Näytölle tulevat hakemasi tyypin kilpailut aikajärjestyksessä. Voit muuttaa aikarajausta siten, että saat näkyville haluamasi ajanjakson kilpailutarjonnan. Kilpailun perässä on kutsun tilanne Luonnos, Julkaistu, Ilmoittautuminen auki, Tulokset julkaistu.
- ♦ Klikkaa kilpailun otsikkoa tai kutsua, jolloin näet kilpailun tiedot.
- ♦ Ilmoittautumisia voit katsoa klikkaamalla Osallistujat –kohdasta. Jos valitset ”Katso ilmoittautuneet luettelona”, sivulle tulee allekain kunkin luokan ilmoittautuneet ilmoittautumisjärjestyksessä. Voit lajitella listaa ratsastajan tai hevosen nimen perusteella.
- ♦ Lähtöjärjestyksiä pääset katsomaan linkistä ”Lähtölista” sen jälkeen, kun kilpailun järjestäjä on laatinut lähtölistan. Lähtöjärjestys selviää vasta ilmoittautumisajan päätyttyä järjestäjän ilmoittamana ajankohtana.
- ♦ Tuloksia selatessasi valitse ”Tulokset”, jolloin sivulle aukeavat kaikkien luokkien luokat allekain. Voit selata luokkakohtaisia tuloksia avaamalla nuolen kärjen luokan riviltä. ”Näytä kaikki tulokset” avaa tulokset samalle sivulle.

Ilmoittautuminen kilpailuihin

KIPA:ssa ilmoittaudutaan kaikkiin kilpailuihin. KIPA:ssa on käytössä nk. verkkomaksujärjestelmä. Kun ilmoittaudut kilpailuun kaikki maksaminen tapahtuu verkkopankin kautta. Seurakilpailussa voi maksaa kilpailumaksut joko Kipan kautta tai suoraan kilpailukansliaan. Maksutapa on kerrottu kilpailukutsun erityismääräyksissä. Kilpailun lopputtua saat mahdolliset palkintorahat suoraan omalle tilillesi. Mikäli jätät jostain syystä kilpailusta pois tai vaihdat luokkaa, niin järjestelmä palauttaa tilillesi ylimääräiset maksut tai vastaavasti ostoskoriisi tulee maksettavia maksuja esim. jälki-ilmoittautuessasi toiseen luokkaan. Poisjääntien palautukset tapahtuvat sääntöjen mukaan. Lue kutsu ja tarkemmat Kipan ilmoittautumisohteet huolellisesti.

- ♦ Kirjaudu-painikkeen kautta rekisteröidy Kipan käyttäjäksi antamalla jäsenrekisterissä oleva sähköpostiosoite. Saat sähköpostiisi linkin salasanan tekemistä varten.
- ♦ Kirjaudu KIPA:n etusivulla sisään KIPA-kisapalveluun. Kilpailuluvan numero on sama kuin jäsennumerosi. Jäsennumeron löydät jäsenkortistasi.
- ♦ Täytä lomakkeeseen tarvittavat tiedot. Saat antamaasi sähköpostiosoitteeseen vahvistuksen ilmoittautumisesta. Valitse luokat, joihin osallistut. KIPA laskee automaattisesti ilmoittautumisen loppusumman, joka koostuu luokkakohtaisista maksuista. Lisäksi joissain kilpailuissa on mahdollista valita järjestäjän tarjoamia lisäpalveluja kuten esimerkiksi sähköpaikka tai päiväkarsina.
- ♦ Tallenna.
- ♦ Tarkista maksut.
- ♦ Jos haluat ilmoittautua useammalla hevosella, niin valitse Vahvista ja jatka ilmoittautumisia. Jos ilmoittaudut vain yhdellä hevosella, niin valitse Vahvista ja maksa tämä ilmoittautuminen.
- ♦ Ostoskorisi vieressä on ilmoitus maksamattomista suorituksista.
- ♦ Maksaminen valitse onlinemaksutapa.
- ♦ Kirjaudu pankkitunnuksillasi verkkopankkiin.
- ♦ Vahvista maksu turvaluvulla.
- ♦ Ostoskorista voit tarkistaa maksamattomia sekä maksettuja kilpailumaksuja.
- ♦ Mikäli urheilijalla on rästimaksuja, nämä tule-

vat automaattisesti maksuun seuraavalla ker-
ran ilmoittautumisia maksettaessa.

Hevosien vuosimaksu

Kisapalvelu KIPAssa maksetaan hevosten vuosi-
maksut.

- ◆ Klikkaa KIPA:n etusivulla "Hevoset".
- ◆ Hae haluamasi hevonen joko rekisterinume-
rolla tai nimellä. Nimihakuun riittää myös alku-
osa hevosen nimestä, jolloin se hakee kaikki
hevokset, joiden nimen alussa kirjoittamasi
teksti esiintyy. %-merkillä voi määrittää nimi-
hakua tarkemmin: esimerkiksi haullla %valo%
KIPA etsii kaikki hevokset, joiden nimen alussa,
välissä tai lopussa sana "valo" esiintyy. Pro-
senttimerkkejä kannattaa käyttää erityisesti
silloin, jos hevosen nimessä on pisteitä, heitto-
merkkejä tms., jotka voivat hankaloittaa hevo-
sen löytymistä KIPA:sta.
- ◆ Valitse hakutuloksesta haluamasi hevonen ja
klikkaa sen nimeä hakeaksesi sen tiedot näy-
tölle.
- ◆ Hevosien tiedoissa on sininen nappi "Osta li-
senssi". Klikkaa siitä ja siirry maksamaan. Siir-
ryt verkkopankkiin maksamista varten, minkä
jälkeen odota, että ohjelma siirtää sinut takai-
sin Kipaan. Näin maksu kohdistuu oikein.
- ◆ Kun vuosimaksu on maksettu, hevosen tietoi-
hin tulee heti merkintä suorituksesta maksusta.
- ◆ Hevosien vuosimaksun maksamisesta on hyvä
säilyttää pankin kuitti maksusta.

Ratsukon kilpailutulokset

- ◆ Ratsun tiedoissa on "Ranking" painike, jonka
takaa voi selata sen kuluva kauden kisatulok-
sia lajeittain. Tulokset päivittyvät hevosen tie-
toihin viiveellä.
- ◆ Omien tietojensa pystyy tarkastamaan sisäänkir-
jautumisen jälkeen sivun alareunan linkistä
"Raija Ratsastaja –urheilija" klikkaamalla.
Omissa tiedoissa on myös Rankingpainike, jos-
ta klikkaamalla voi katsoa omat kuluneen kau-
den tuloksensa. Tulokset päivittyvät viiveellä.
- ◆ Edellisten kausien tulokset ja kilpailukalenterit
löytyvät etusivun "Tilastot ja kilpailuhistoria" -
linkin takaa. Sieltä voi hakea mm. tietyn hevo-
sen vanhoja kilpailutuloksia.

Alueranking

- ◆ Ratsastajat ja hevoset saavat aluerankingpis-
teitä sijoituksensa aluekilpailuissa.
- ◆ Pisteitä saa kaikista aluekilpailuista ympäri
Suomen, ei vain oman alueen kisoista.
- ◆ Esteratsastuksessa pisteitä saa 80 cm luokista
alkaen, kouluratsastuksessa helppo C-luokista
alkaen.
- ◆ Alueet julkaisevat aluerankingtilastot vuoden
vaihteessa. Tilastojen esittämistavassa voi olla
eroa alueiden välillä.

LIITE 1

YHTEYSTIETOJA

Suomen Ratsastajainliitto Ry

Valimotie 10, 00380 Helsinki
puh. 09 2294 510, fax. 09 149 6864
ratsastus@ratsastus.fi
etunimi.sukunimi@ratsastus.fi

SRL:n alueiden Internetsivut

Alueiden Internet sivuilta löydät muun muassa tietoa alueilla järjestettävistä kursseista, koulutuksista ja kilpailuista. Lisäksi sivuilta löytyy myös aluejaoston yhteystiedot.

www.ratsastus.fi/etela-suomi
www.ratsastus.fi/hame
www.ratsastus.fi/ita-suomi
www.ratsastus.fi/kaakkois-suomi
www.ratsastus.fi/keski-suomi
www.ratsastus.fi/lounais-suomi
www.ratsastus.fi/pohjanmaa
www.ratsastus.fi/pohjois-suomi

Kilpailupalvelu KIPA

KIPA: sta löydät kilpailujen tulokset ja kilpailukutsut. KIPA: n kautta voi myös ilmoittautua kaikkien lajien ratsastuskilpailuihin, sekä maksaa ratsun vuosimaksun.
<https://kipa2.ratsastus.fi>

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry

SUEK:n sivuilla on muun muassa kiellettyjen ja sallittujen aineiden luettelo (urheilijaa koskeva).
<https://www.suek.fi/>

Suomen Hippos ry

Kaikki hevosten rekisteriin liittyvät asiat.
Kalkkipellontie 6
02650 Espoo
puh. 020 760 500
hippos@hippos.fi
www.hippos.fi

KUVA: SRL/SH

KUVA: SONJA HOLMA

KOULURATSASTUS

Tästä osiosta löydät kouluratsastuskilpailuja koskevia sääntöjä ja toimintatapoja.

KOOSTE SRL:N

KOULURATSASTUSSÄÄNNÖISTÄ

Tähän vihkoseen on poimittu keskeisimpiä kohtia virallisista kouluratsastuksen kilpailusäännöistä. Kieliasua on myös helpotettu, ja mukaan on liitetty tietoa kilpailuja koskevista toimintatavoista.

KOULURATSASTUKSEN TARKOITUS

Kouluratsastuksen tarkoitus on kehittää järjestelmällisesti hevosen lihaksistoa ja koko olemusta, niin että se on miellyttävä ratsastaa. Ratsastajan suoritusta arvioitaessa huomioidaan taito, hevosen hallinta, tekniset valmiudet sekä apujen käytön moitteettomuus. Tavoitteena on saada hevosesta notkea, luottavainen, kuuliainen, eteenpäinpyrkivä, kestävä ja terve.

Lisätietoja: [Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 201](#). [Kouluratsastuksen tarkoitus](#)

KOULURATSASTUSOHJELMAT JA KOULURATA

Kouluratsastuskilpailuissa suoritetaan ohjelmia, jotka sisältävät erilaisia liikkeitä. Ohjelmat suoritetaan kouluratsastusradalla, joka on suorakaiteen muotoinen tasapohjainen alue. Radan koko on joko 20 x 40 metriä tai 20 x 60 metriä. Pidempi rata on nimeltään Rata A ja lyhyempi Rata B. Kouluratsastusohjelmaan on merkitty kummalla radalla ohjelma ratsastetaan. Useimmiten helpot ohjelmat ratsastetaan lyhyellä ja vaativat ja vaikeat pitkällä kouluradalla. Radan ulkorajat merkitään matalalla aidalla.

Radan pisteet eli kohdat, joissa suoritetaan ohjelman mukaisia liikkeitä, merkitään kirjaimin. Kouluratsastusohjelmaan on merkitty minkä kirjaimen tai kirjainten kohdassa liike suoritetaan. Keskiiva merkitään yleensä haravalla tai lanalla (kts. Liite 2 kouluratsastusratojen kirjaimet).

Ohjelmia ei esitetä vain kaikenlaisten kuvioiden vuoksi, vaan niiden tarkoitus on järjestelmällisesti ohjata ratsukon harjoittelua ja auttaa arvioimaan ratsukon kehitysvaihetta.

Kilpailutoimintaan osallistutaan siinä vaiheessa, kun ratsukko pystyy suorittamaan ohjelman vaati-

KUVA: SONJA HOLMA

Mikä kouluratsastuksessa on mielestäsi mukavinta? Entä hyödyllisintä?

Millaisia ominaisuuksia kouluratsastus vaatii hevoselta? Entä ratsastajalta?

Millä tavoin voit kehittyä entistä paremmaksi kouluratsastajaksi?

mat tehtävät hyvin. Harjoittelussa on silloin yleensä edetty jo seuraavalle vaatimustasolle.

Kouluratsastusohjelmat on jaettu niiden vaativuustason mukaan helppoihiin, vaativiin ja vaikeisiin ja ne on vielä edelleen jaettu C-, B- ja A-luokkiin, joista C on helpoin ja A vaikein.

Lisäksi kouluratsastuksessa kilpaillaan kür-luokissa. Niissä ratsastaja suunnittelee itse ohjelman ja esittää sen valitsemaansa musiikkiin sovittuna. Kür-luokkia on eritasoisia, ja esityksen tulee sisältää kullekin tasolla määrätyt pakolliset liikkeet.

Kouluratsastusohjelmat julkaistaan SRL:n internetsivuilta.

Lisätietoja: Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 220. Kouluratsastusohjelmat, 230. Verryttely ja ohjelman suoritus, 229. Rata ja radan merkitseminen.

Vertaile esim. Helppo C- ja B-ohjelmia keskenään ja mieti, mikä tekee B:n ohjelmasta vaikeamman?

Pohdi myös, miksi ohjelmien tehtäviä harjoitellaan ja mihin ominaisuuteen niillä pyritään vaikuttamaan?

KILPAILUPÄIVÄN AIKATAULU

Kouluratsastuskilpailuissa yleensä kilpailuja edeltävänä päivänä julkaistaan aikataulu, josta selviävät ratsukkojen lähtöajat. Usein urheilijat on jaettu esimerkiksi kuuden ratsukon ryhmiin, ja vain ryhmän ensimmäisen ratsukon lähtöaika ilmoitetaan. Seuraavat ratsastajat arvioivat oman lähtöaikansa ohjelman keston perusteella.

Aikataulu on usein nähtävillä internetissä, tai lähtöaikoja voi tiedustella kilpailukutsussa mainitusta puhelinnumerosta mainittuun aikaan.

Jos olet ryhmäsi viimeisiä ratsukkoja, varaudu lähtemään kuitenkin myös hieman arvioimaasi aikaa aiemmin siltä varalta, että ryhmästäsi on jäänyt ratsukkoja pois. Jos et ole verryttelyssäsi valmis on sinulla kuitenkin oikeus lähteä vasta julkaistun lähtölistan mukaan arvioituna ajankohdasta.

Jos puolestaan jokaiselle ratsukolle on annettu oma lähtöaika kilpailunjärjestäjän taholta, ei ratsastajaa voida velvoittaa lähtemään ennen heille ilmoitettua kellonaikaa.

Jos ratsastaja osallistuu luokkaan tai kilpailuun useammalla hevosella, hänen suoritusensa väliin tulee jäädä vähintään 30 min.

Lisätietoja: Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 223. Aikataulu

KILPAILUASU

Siisti kilpailuasua

Seurakilpailuissa sekä helppo C-tasolla aluekilpailuissa kilpailuasuksi käy siisti asu. Väljät pusakat eivät ole suositeltavia, sillä silloin tuomari ei näe ratsastajan istuntaa ja ryhtiä riittävän hyvin.

Virallinen kilpailuasua

Virallinen kilpailuasua helpoissa luokissa alue- ja kansallisella tasolla ovat: ratsastustakki (jonka alla voi olla turvaliivi), vaaleat housut, ratsastussaappaat tai -kengät ja sileävariset saappaanvarret, kypärä, vaaleat tai takinväriset käsineet, valkoinen/vaalea tai takinvärinen plastrong tai solmio, vaalea poolopusero tai vastaava sekä metalliset kannukset. Nivelsuitsitusta käytettäessä ratsastaja käyttää aina kypärää. Kypärän käyttöä suositellaan, mutta knallin tai silinterin käyttö on sallittu vaativista luokista ylöspäin, kun hevosella on kankisuitsitus.

Alle 22-vuotiaan ratsastajan tulee aina käyttää turvakypärää. Poniratsastaja saa kilpailla poniluokissa ilman ratsastustakkia sekä käyttäen ratsastussaappaiden sijaan ratsastuskenkiä. Poniratsastajan kannusten enimmäispituus on 2,5 cm, ja kannuksien tulee olla metalliset sekä tylppäkärkiset. Poniluokissa kannuksien käyttö ei ole pakollista. Jos poniratsastaja osallistuu luokkaan, jossa ratsastetaan Kansainvälisen Ratsastajainliiton, FEI:n, poniohjelma, hän voi halutessaan käyttää kansainvälisten sääntöjen mukaisia, maksimissaan 3,5 senttimetrin pituisia kannuksia. Kannuk-

set mitataan saappaan reunasta. Lapsiratsastajien kannukset saavat olla enintään 3,5 cm pituiset.

Avoimiin luokkiin osallistuvien poniratsastajien on käytettävä kannuksia, ratsastussaappaita sekä ratsastustakkia. Valekannukset ilman nuppia ovat sallittuja kaikissa luokissa.

Verryttelyalueella raippa voi olla, mutta muistathan, että radalla tai rataa kierrettäessä ei saa olla raippaa mukana! Poikkeuksena ovat nuorten hevosten luokat ja jotkut vaikeat luokat.

Kouluratsastaja muistaa myös laittaa pitkät hiukset siististi kiinni. Ratsastajan varusteiden ylimääräistä koristelua tulee välttää.

Lisätietoja:

Kouluratsastuksen kilpailusäännöt

226. Kilpailuasua,

227. Satulointi ja suitsitus

SATULOINTI JA SUITSITUS

Kouluratsastuskilpailuissa hevosella kuuluu olla satula ja suitset. Lisäksi hevosella on oltava varusteisiin kiinnitettävä numeroalusta, jolla hevoselle voidaan määrittää numero 001–999. Hevosen numero on tulospalveluohjelman kyseiseen kilpailuun määrittämä numero. Numero on oltava hevosen varusteisiin kiinnitettynä aina, kun se liikkuu tallin/kuljetusvälineen ulkopuolella.

Helppo B ja sitä alemman tason luokissa käytetään aina nivelkuolainta, ja poniratsukot, lapsiratsastajat ja juniorit ratsastavat nivelellä myös helppo A -luokissa. Kaikki voivat ratsastaa vaativa A ja sitä alemmat luokat nivelkuolaimella muutamien poikkeuksin. Tarkemmat määräykset löytyvät kilpailusäännöistä (KS II §228).

Kuolainten kaikkien osien täytyy olla metallia tai jäykkää muovia. Kumi tai latexpäällysteiset kuolaimet ovat sallittuja. Nivelkuolain saa olla joko kaksi tai kolmiosainen (ns. kolmipala), mutta kolmiosaisen kuolaimen keskimmäisen osan on oltava pyöristetty reunoista.

Kouluratsastuskilpailuissa hevosella ei saa käyttää apuohjia, kumitutteja, teddypehmusteita, suoja, pinteleitä tai korvatulppia. Kaikissa kilpailuissa saa käyttää hillityn näköistä ohuesta materiaalista val-

mistettua korvahuppua, jonka alle ei saa kuitenkaan laittaa korvatulppia eikä huppu saa peittää hevosen silmiä.

Kouluradalla tulee olla asiallinen. Hevosen koristelemisen esimerkiksi nauhoilla tai ruseteilla onkin kilpailuissa kielletty, lukuun ottamatta potkivan hevosen merkiksi häntään sidottua punaista rusettia. Hännän ja harjan saa letittää.

Edellä mainitut varusteita koskevat säännöt ovat voimassa myös verryttelyalueella. Poikkeuksen tekevät suojat, pintelit ja raippa, jotka ovat verryttelyssä sallittuja. Häntärusetti on otettava pois ennen kuin mennään radalle.

Kouluratsastuskilpailuissa kilpailun järjestäjän edustaja tarkistaa suitsituksen heti kilpailusuorituksen jälkeen. Tällöin ratsastaja tai hevosen hoitaja avaa hevosen suun niin, että tarkasta näkee kuolaimen. Tällä tavalla toimien tarkastaja ei joudu koskemaan peräkkäin eri hevosiin, ja pienehkö taudin tarttuvien tautien leviämiskä.

Jos ratsullasi käytetään tavallisesti sellaisia varusteita, joiden luvallisuudesta kilpailutilanteessa et ole aivan varma, selvitä asia ajoissa kouluratsastuksen virallisista kilpailusäännöistä. Hyvä periaate varusteiden luvallisuutta mietittäessä on se, että kaikki mitä ei ole sallittu, on kielletty.

Lisätietoja: Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 226. Kilpailuasua, 227. Satulointi ja suitsitus

VERRYTTELY

Yleensä ratsastajat verryttelevät verryttelyalueella. Kilpailukuntoon laitetulle radalle ratsukko ei saa mennä ennen omaa suoritusvuoroaan. Poikkeuksen tekevät paikat, joissa tilaa on niukasti ja verryttely järjestetään ryhmissä kilpailuradalla.

Urheilijan pitää verrytellä hevosensa itse. Jos samalla hevosella kilpailee useampi ratsastaja, verryttelee kukin hevosen omaa suoritustaan varten.

Juuri ennen suoritustaan ratsastaja saa kiertää kilpailuradan aitojen ulkopuolelta ratsain, jotta hevonen saa hetkisen aikaa tutustua kilpailupaikkaan.

Jos radan kiertäminen ei ole mahdollista, voi urheilija siirtyä radalle 90 sekunniksi ennen suori-

tuksen alkua. Tällöin ratsukon tulee aloittaa suorituksensa radan sisäpuolelta.

Raippaa ei saa pitää mukana enää siinä vaiheessa, kun siirrytään verryttelyalueelta suoritusalueelle. Jos raippa jää käteen, seurauksena on virhepisteitä.

Verryttelykäytännöt vaihtelevat riippuen kisapaikasta ja olosuhteista, joten kysy asioista tarkemmin kilpailukansliasta.

Lisätietoja: Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 229. Rata ja radan merkitseminen

OHJELMAN SUORITTAMINEN

Suorituksen saa aloittaa, kun tuomari on noussut seisomaan ja antanut lähtömerkin viheltämällä pilliin tai kilisyttämällä kelloa. Tällöin ratsukolla on 45 sekuntia aikaa aloittaa. Lähtömerkin jälkeen portinavaaja avaa portin (pisteessä L tai A), jolloin urheilija voi ratsastaa sisään. Tällöin radalla ei enää saa ratsastaa ylimääräisiä kierroksia, vaan ratsukko aloittaa suoraan suorituksen. Joissakin kilpailuissa portti on auki kaiken aikaa, ja suorituksen voi tällöin aloittaa lähtömerkin jälkeen.

Useimmiten kouluohjelmissa ensimmäinen suorituskohta on alkutervehdys. Ratsastaja tervehtii tuomaria ottamalla ohjat vasempaan käteen, viemällä toisen käden sivulle ja nyökkäämällä. Hevosen tulee olla liikkumatta tervehdyksen ajan. Tuomari tervehtii takaisin ja istuu, ja ratsukko jatkaa suoritustaan.

Ohjelma ratsastetaan aina ulkomuistista ja vaaditut tehtävät esitetään ratsastajan ollessa pisteen kohdalla. Jos ratsastaja ei etene ohjelman mukaisesti, tapahtuu väärinratsastus. Väärinratsastukseksi katsotaan liikkeen unohtaminen tai väärä suorituskohta, ohjelmaan kuulumattomien liikkeiden esittäminen ja ohjelmaan kuuluvan liikkeen oma-aloitteinen uusiminen. Tuomari huomauttaa väärinratsastuksesta yleensä pysähdysmerkillä, esimerkiksi puhaltamalla pilliin. Jos ratsastaja ei itse tiedä, minkä virheen on tehnyt ja kuinka hänen tulisi ohjelmaa jatkaa, hän pysähtyy odottamaan tuomarin ohjeita. Jos ratsastaja ei katso tarvitsevansa ohjeita, vaan muistaa mitä seuraavaksi pitää tehdä, hän saa jatkaa ohjelmaa omalla vastuullaan jäämättä odottamaan ohjeita.

Keksi joku hauska muistisääntö kouluradan kirjaimille.

Millä tavoin kotitallisi kilpailuissa verryttely on järjestetty?

Väärinratsastuksesta vähennetään ensimmäisestä virheestä 0,5 %:a kokonaistuloksesta ja toisesta 1 % kokonaistuloksesta. Kolmannesta virheestä suoritus hylätään. Vastaavasti myös muista virheistä esim. saapumisesta rataa ympäröivälle alueille tai radalle raipan kanssa, vähennetään kustakin kaksi pistettä, mutta ne eivät kumuloidu, eivätkä johda hylkäämiseen. Myös maiskuttaminen tai muun ääniavun käyttäminen toistuvasti katsotaan kouluratsastuksessa vakavaksi virheeksi, josta saa virhepisteitä ja joka näkyy myös ratsastajan apujenkäyttöä koskevassa yleisarvosanassa. Virhepisteet vähennetään kunkin tuomarin antamista kokonaispisteistä.

Kouluratsastuskilpailuissa kolmen virhepisteitä aiheuttaneen tapahtuman lisäksi hylkäämiseen johtaa hevosen ontuminen, turvallisuuden vaarantava tai yli 20 sekuntia kestävä niskurointi tai radalta poistuminen kokonaan kesken suorituksen. Myös putoaminen ja nurinratsastus aiheuttavat suorituksen hylkäämiseen. Hylkäämiseen voi johtaa myös se, ettei ratsukko täytä ratsastettavan tason vaatimuksia, suoritus on vastoin hevosen hyvinvointia tai ratsukko ei saavu radalle annettuna lähtöaikana. Lähtöaikaan voi saada pätevistä syistä, kuten kengän irtoamisesta johtuen, muutoksen luokan päätuomarilta.

Hylätty ratsukko saa suorittaa ohjelmansa loppuun, ja tuomarit arvostelevat suorituksen paitsi tapauksissa, joissa hylkäys johtuu ontumisesta, niskuroinnista, ratsastajan putoamisesta tai muusta seikasta, joka voi vaarantaa hevosen hyvinvointia.

Ulkopuolisen avun vastaanottaminen on kielletty. Opettaja, valmentaja tai ystävä ei saa huudella ohjeita urheilijalle suorituksen aikana.

Kouluratsastusohjelmilla ei kür-ohjelmia lukuun ottamatta ole enimmäisaikoja. Ohjelmiin merkityt suoritusajat ovat ohjeellisia.

Kilpailutilanteessa voi tapahtua epäonnistumisia. Yhdessä liikkeessä tai tehtäväkokonaisuudessa tapahtunut virhe vaikuttaa kuitenkin vain kyseiseen arvostelukohtaan. On tärkeää, että ratsastaja keskittyy välittömästi seuraavaan tehtävään eikä jää murehtimaan menneitä. Muutaman pisteen menettäminen ei vielä pilaa koko suoritusta.

Lisätietoja: Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 230. Verryttely ja ohjelman suoritus

TUOMARIT, PISTEET JA ARVOSTELU

Helpoissa kouluratsastusluokissa on 1-3 tuomaria. Jokainen tuomari erikseen arvostelee ratsukon suorittamat liikkeet tai liikeryhmät arvosanoin 0-10.

Liikeryhmät on merkitty kouluohjelmaan viivoin sekä numeroin, ja niistä annettu numero on eräänlainen keskiarvo kaikista liikeryhmään kuuluneista liikkeistä.

Kouluratsastuksessa käytettyä arvosteluasteikkoa ei pidä verrata perinteisiin kouluarvosanoihin.

Erinomainen	10	Heikko	4
Erittäin hyvä	9	Melko huono	3
Hyvä	8	Huono	2
Melko hyvä	7	Erittäin huono	1
Tyydyttävä	6	Ei esitetty	0
Välttävä	5		

Arvosana-asteikko

”Ei esitetty” tarkoittaa esimerkiksi sitä, että hevonen kävelee kun sen pitäisi ravata.

Arvostelussa voidaan käyttää myös puolikkaita pisteitä 0,5-9,5. Puolikkaita voidaan käyttää sekä liikkeiden että yleisarvosanojen yhteydessä tuomarin harkinnan mukaan.

Liikkeille annettujen numeroiden lisäksi ohjelman jälkeen annetaan yleisarvosanat. Niissä arvioidaan muun muassa ratsastajan apujen käyttöä, teiden täsmällisyyttä sekä hevosen kuuliaisuutta ja senaskellajien laatua.

Pisteiden lisäksi tuomari yleensä kommentoi kilpasuoritusta sanallisesti. Tuomarin sihteeri kirjoittaa nämä kommentit ylös pöytäkirjaan. Kommenttien määrä on tuomarikohtaista ja siihen vaikuttavat myös ohjelman etenemisvauhti ja kommentteille varatun tilan suuruus. Annettu numero pitäisi perustella ainakin silloin, kun arvosana on 5 tai huonompi.

Pöytäkirjojen arvosanat ja kommentit kannattaa käydä läpi huolella, koska niistä voi olla suurta apua tuleviin kisoihin harjoiteltaessa. Kiinnitä huomiota parhaiten menneisiin kohtiin, mutta mieti myös, miksi joku meni heikommin. Huomioi erityisesti, jos pöytäkirjassa selvästi toistuu joku tuomarin kommentti – silloin siihen kannattaa kiinnittää harjoittelussa entistä enemmän huomiota. Yksittäinenkin

Millä tavoin opit parhaiten ohjelman ulkoa?

Onko sinulle paras tapa esim. piirtää ratsastettavat tiet ja tehtävät paperille tai harjoitella rataa kävelemällä/juoksemalla? Kannattaa myös joskus kokeilla kellon kanssa mitä kaikkea ehdit ratsastamaan 45 sekunnin aikana, jotta opit arvioimaan ajan kuluja ja vältät turhan hohumisen.

virhe usein toistuessaan voi alentaa huomattavasti suorituksen kokonaispistemäärää.

Jos et ymmärrä jotain tuomarin kommenttia tai arvostelua, voit kysyä häneltä tarkennusta luokan jälkeen. Kommentit on hyvä käydä läpi myös oman ratsastuksenopettajan kanssa.

Alusta asti on hyvä ymmärtää, että kouluratsastus on arvostelulaji. Jotkut tuomarit antavat pisteitä helpommin kuin toiset. Lisäksi eri tuomarit saattavat painottaa hieman eri asioita. On myös muistettava, että kun radalla on useita tuomareita, he näkevät suorituksesi eri suunnista.

Tuomarin haukkuminen ei kuulu hyvään kilpailukäytökseen. Mieti mieluummin, kuinka saat kehitettyä osaamistasi niin, että alat saada kaikilta tuomareilta hyviä numeroita!

Lisätietoja: Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 232. Pisteet

PISTEIDEN LASKU JA SIIJOITTUMINEN

Tuomareiden annettua pisteensä pöytäkirjat menevät pisteidenlaskijoille. Kaikki ratsukon saamat pisteet lasketaan yhteen huomioiden kertoimet ja vähennykset, ja kaikkien tuomareiden antamien pisteiden yhteenlaskettu summa on urheilijan tulos. Suurimman pistemäärän saanut on voittaja. Mikäli sijoilla 1-3 on useampia ratsukoita samalla pistemäärällä, paremmuuden ratsukon korkein mediaanitulos. Mediaanitulos on ratsukon saavuttama keskimäinen prosenttitulos. Kür-ohjelmissa saman tuloksen sijoilla 1-3 saavuttaneiden osalta korkeamman taiteellisen pistemäärän saavuttanut saa paremman sijoituksen. Muilla sijoilla saman kokonaispistemäärän saaneet ratsukot ovat samanarvoiset eli jakavat saman sijaluvun.

Pisteiden lisäksi tulokset ilmoitetaan prosentteina enimmäispistemäärästä. Näin tehdään siksi, että enimmäispistemäärät ohjelmissa vaihtelevat huo-

mattavasti ja niitä on vaikea muistaa ulkoa. Prosenttien avulla voi verrata, kuinka hyvä suoritus on ollut verrattuna jonkin muun ohjelman suoritukseen, joten omaa edistymistä on helppo seurata.

Prosentit lasketaan jakamalla saatu pistemäärä (muista kertoimet ja vähennykset!) ohjelman enimmäispistemäärällä ja kertomalla saatu tulos sadalla. Mikäli luokassa on ollut esimerkiksi kaksi tuomaria, täytyy enimmäispistemäärä muistaa myös kertoa kahdella. Prosentit ilmoitetaan aina kolmen desimaalin tarkkuudella. Ratsukon tulos on hyväksytty, kun saatu pistemäärä on vähintään 50% enimmäispistemäärästä.

Esimerkki: Ohjelmasta helppo C:1 2000 saatu pistemäärä 123, ohjelman enimmäispistemäärä 200. $(123:200) \times 100 = 61,500\%$.

Yhteispistemäärän ja prosenttiluvun lisäksi tuloksissa eritellään tuomarikohtaiset pistemäärät, sijaluvut ja prosenttiluvut.

Lisätietoja: Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 234. Sijoituksien määrääminen

PALKINTOJENJAKO

Palkintojenjakoon saavutaan joko ratsain kilpailuvarusteissa tai kilpailunjärjestäjän antamien ohjeiden mukaan. Hevosella saa olla suojat, mustat tai valkoiset pintelit. Palkintoruusukkeet laitetaan hevosille valmiiksi ennen palkintojen jakoon saapumista.

Ratsukon tulee osallistua palkintojenjakoon. Poikkeuksen osallistumiseen voi myöntää tuomariston puheenjohtaja tai ao. luokan päätuomari. Mikäli ratsukko jättää ilman asianmukaista lupaa saapumatta palkintojenjakoon, menettää ratsukko oikeuden luokkapalkintoihin.

Lisätietoja: Kouluratsastuksen kilpailusäännöt 236. Palkintojen jako

Ajattele itseäsi ja hevosta, jolla ratsastat usein. Mitkä asiat ovat teille vaikeita, mitkä puolestaan sujuvat hyvin? Ota avuksesi vaikka joku C:n ohjelma ja käy se läpi kohta kohdalta miettien, miten se sujuisi.

KOULURATSASTUSPÖYTÄKIRJAN MALLI

Helppo B:0 2009

Rata A, enimmäispisteet 250, aika noin 5 min

Kilpailu: Ratsutallin harjoituskilpailut

Ratsastaja: Malli Ratsastaja

Hevonen: Poku

pvm 4.2.2015

Tuomarin allekirjoitus:

Tuomas Tuomaroija

		Ohjelma	Kerroin		Huomautuksia
1.	A X C	Radalle harjoitusravissa Pysähdys – liikkumatta – tervehdys, liikkeelle harjoitusravissa Oikealle		5	<i>tahdikk. sisään, etup. siirt. _, takaosa paremm. alle, lepuuttaa vtj, töksähtävä, terävämmin liikk., taivuta kulmassa</i>
2.	CM MIE	Harjoitusravia Koko rata leikkaa keskiravia		6	<i>enemm. työntöä to:lta, askel saa vielä venyä, matkaavoitt. ask., jänt. siirt.</i>
3.	EL L	Harjoitusravia Volti vasemmalle, halkaisija 10 m		8	<i>tahdikas, säännöll., taipuu hyvin, vaka muoto, jäntevä</i>
4.	LB BIH	Harjoitusravia Keskiravia		7	<i>tasap., saisi suunt. enemm. ylämäkeen, hyvä tahti</i>
5.	HC C	Harjoitusravia Volti oikealle, halkaisija 10 m		5	<i>puutt. taivutus., to ulos, taivuta pohk., tue paremm. ulkoa</i>
6.	CSL	Kolmikaarinen kiemura		6	<i>hyvin sijoitettu, tahdikas, huolell. suoristus. kaart. välillä, voim. taiv. oik., vakaampi muoto</i>
7.	E(IM) I M	Lävistäjälle 3 askelta käyntiä, harjoitusravia Uraa seuraten		8	<i>energ., jänt. siirt. _, rytmikkäät käyntiask., vaka, sujuva kokon.</i>
8.	C CHIBL	Siirtyminen keskikäyntiin Keskikäyntiä		7	<i>aktiivinen, rytm. käynti, ask. voisi vielä venyä</i>
9.	L	Harjoituslaukkaa (oikea)		5	<i>nosto par. to:lta, alussa 4-taht.</i>
10.	LES S	Harjoituslaukkaa Volti oikealle, halkaisija 10 m		7	<i>säänn., tasap., voimakk. taivutus, vaka</i>
11.	SHCM MIE	Harjoituslaukkaa Koko rata leikkaa keskilaukkaa, ennen E:tä siirtyminen harjoituslaukkaan		4	<i>kiivas, siirtyminen. kädellä, vaihtaa eo:lla siirt. _</i>
12.	E	Harjoitusravia		5	<i>etup. siirtym., to par. alle siirt.</i>
13.	L	Pysähdys – peruutus 4 askelta – harjoitusravia		6	<i>istu tiiviimm. hev. ymp. siirtym., to par. alle, akt. per., teräv. liikkeelle</i>
14.	LB B ja R välillä	Harjoitusravia Harjoituslaukka (vasen)		6	<i>lievää poikitusta nostossa</i>
15.	R	Volti vasemmalle, halkaisija 10 m		8	<i>tahdikas, tasap., säänn., taipuu hyvin</i>
16.	RMCH HIB	Harjoituslaukkaa Koko rata leikkaa keskilaukkaa, ennen B:tä siirtyminen harjoitusraviin		7	<i>hyvä siirt. alussa yläm., hieman matkaavoitt. askel, tahd. siirtym.</i>
17.	B	Harjoitusravia		7	<i>huol. siirt. alussa, to hyvin alla, jänt.</i>
18.	L G	Keskiahkaisijalle Pysähdys – liikkumatta – tervehdys		8	<i>suora, seisoo tasan, to hyvin alla</i>
		Radalta vapaassa käynnissä			

Yleisvaikutelma

	Askeellajit (vapaus ja säännöllisyys)	2	6	<i>tahd. ravi, saisi olla irtonaisempi ja elastisempi, laukka ajoittain. 4-taht.</i>
2.	Lennokkuus (eteenpäinpyrkimys, askeleen joustavuus, selän jäntevyys ja takaosan työskentely)	2	7	<i>varsin tahdikas ja tasapainoinen hevonen</i>
3.	Kuuliaisuus (tarkkaavaisuus ja luottavaisuus, sopusointuisuus, liikkeiden keveys, kuolaintuntuman pehmeys ja etuosan keveys)	2	7	<i>ajoitt. etupainoinen., saisi taipua par. oikealle, pääsääntöisesti vakaassa muodossa</i>
4.	Ratsastajan asento, istunta ja apujen käytön moitteettomuus	2	6	<i>yrityä tiivistää istuntaasi, kantap. alas, pehmeämpi, tasaisempi kuolaintuki</i>
5.	Oikeiden teiden seuraaminen		8	<i>hyvät tiet, taiv. huol. myös kulmissa</i>

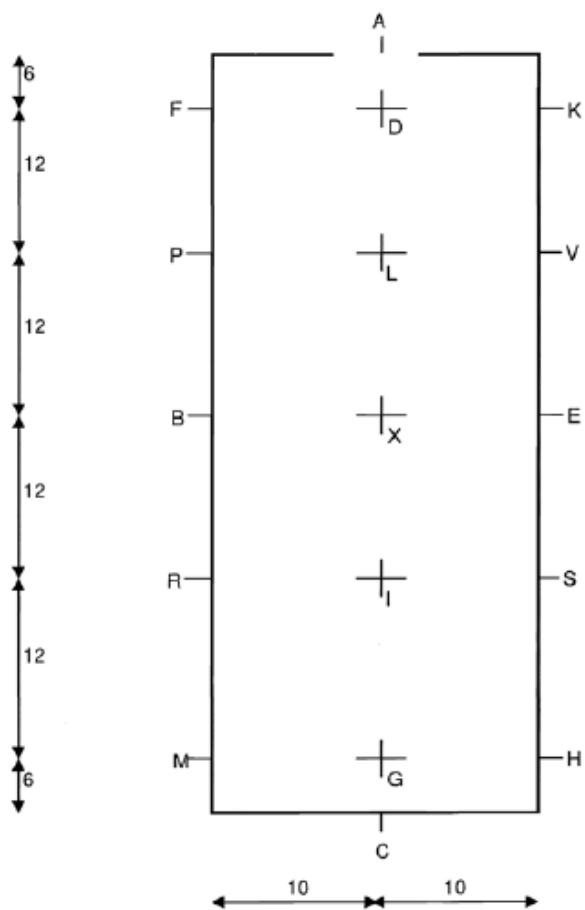
Vähennykset 1. väärinratsastus -0,5 % kokonaistuloksesta 2. väärinratsastus 1% 3. väärinratsastus hylkäys

KOULURATSASTUSRATOJEN KIRJAINPISTEET

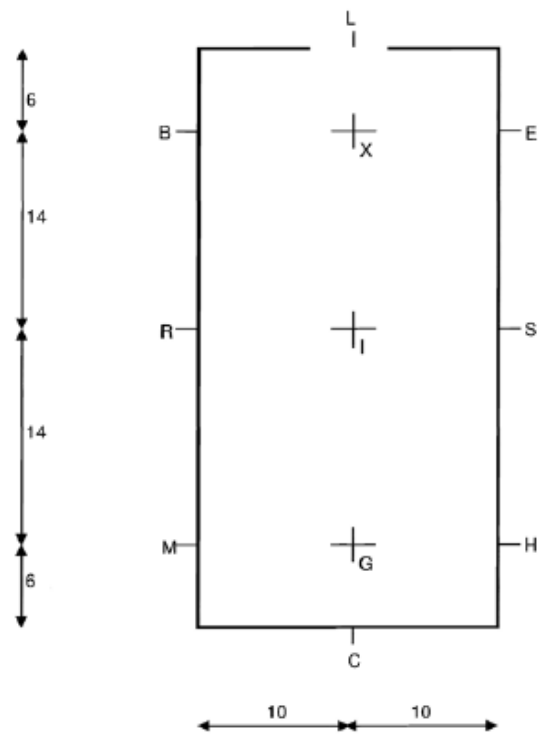
RATA A

20 x 60 m

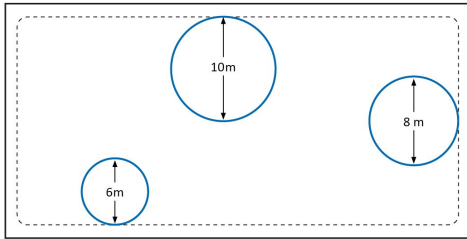

RATA B

20 x 40 m

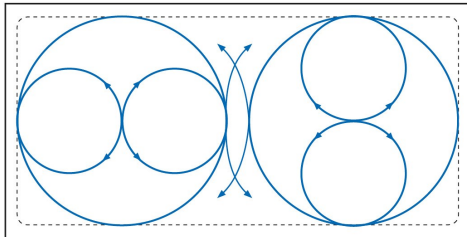

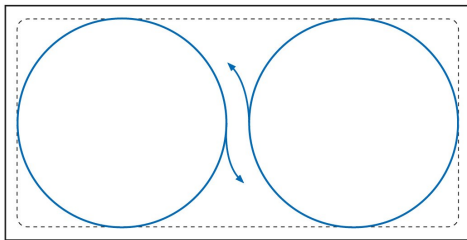
Voltti

Voltti on pienempi ympyrä kuin pääty- tai keskiympyrä, voltin halkaisija on vähintään kuusi metriä.

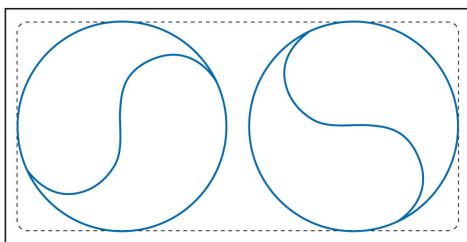
Voltti- ja ympyräkahdeksikot

Kahdeksikot muodostuvat kahdesta erisuunnassa ratsastettavasta ympyrästä tai voltista. Ympyräkahdeksikko tehdään jatkuvina ympyränvaihtoina, volttikahdeksikko jatkuvina ympyrän leikkauksina.

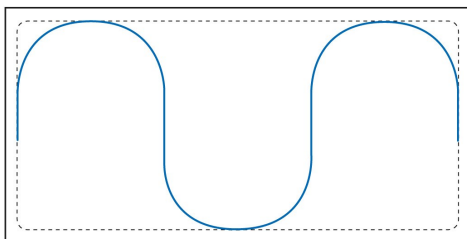
Ympyrän vaihto

Ympyrän vaihto ratsastetaan siten, että ratsastaja vaihtaa toiselta pääty-ympyrältä toiselle.

Ympyrä leikkaa

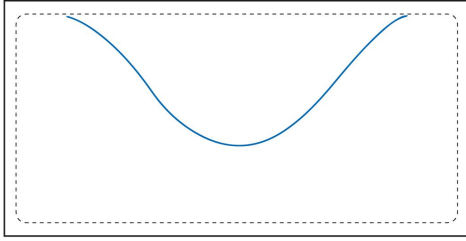
Ympyrä leikkaa suoritetaan siten, että ympyrän kääntö-pisteistä käännetään s:n muotoinen ura vastakkaiseen kääntö-pisteeseen.

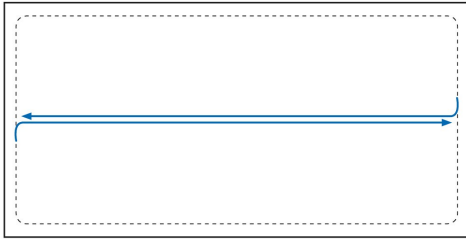
Kiemuraurat

Kiemurauria voidaan ratsastaa pitkää sivua pitkin tai radan poikki useammalla kaarteella.

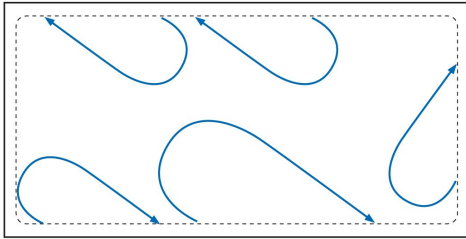

Tämä kiemura on mm. K.N. Special -kouluohjelmassa. Tie kulkee kirjainten M-I-B (peilikuva B-I-M) tai H-I-E (E-I-H) -kautta. Ratsastettaessa mennään kulmiin ja kiemura alkaa M:stä ja H:sta (B:stä ja E:stä). Käydään I:ssä ja hevosta asetetaan kaaren keskellä sisäänpäin ikään kuin oltaisiin ympyrällä.

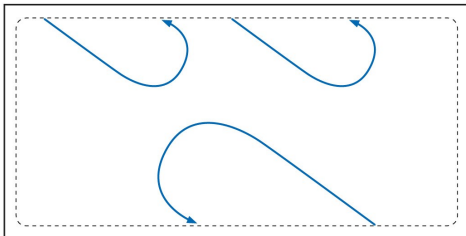
Keskihalkaisija

Keskihalkaisija kulkee radan poikki lyhyiden sivujen keskipisteestä. Ratsasta kääntää lyhyen sivun keskipisteestä vastakkaisen lyhyen sivun keskelle. Jollei toisin mainita, suunta pysyy samana.

Täyskaarto

Täyskaarto suoritetaan siten, että jokainen ratsastaja omalta kohdaltaan tekee puoli volttia, minkä jälkeen ratsastetaan viistosti uralle ja vaihdetaan suunta.

Vastakaarto

Vastakaarto ratsastetaan kuten täyskaarto, mutta vastakkaiseen suuntaan.

Lähde: Ratsastuksen käsikirja,
Suomen Ratsastajainliitto ry
1990

KUVA: HR/SL

KUVA: SONJA HOLMA

ESTERATSASTUS

Tästä osiosta löydät esteratsastuskilpailuja koskevia sääntöjä ja toimintatapoja.

KOOSTE SRL:N ESTERATSASTUS-SÄÄNNÖISTÄ

Tähän vihkoseen on poimittu virallisista esteratsastuksen kilpailusäännöistä keskeisimpiä kohtia. Kieliasua on myös helpotettu, ja mukaan on liitetty tietoa kilpailuja koskevista toimintatavoista.

Tähän koosteeseen poimitujen sääntöjen lisäksi esteratsastuskilpailuja koskevat myös monet muut säännöt.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt: 300. Yleistä

ESTERATSASTUKSEN TARKOITUS

Esteratsastuksessa hevosien ja ratsastajien yhteistyö punnitaan vaihtelevissa olosuhteissa radalla. Tarkoitus on esittää ratsastajan taito, tekniset valmiudet ja hevosien hallinta vaihtelevissa tehtävissä sekä hevosien suorituskyky, taito ja tottelevaisuus.

ESTEET

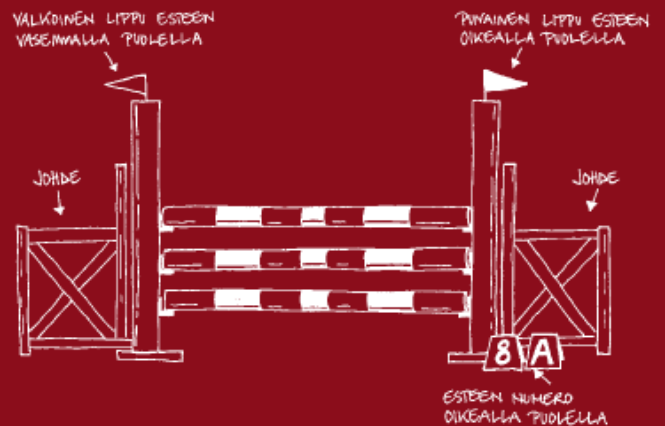
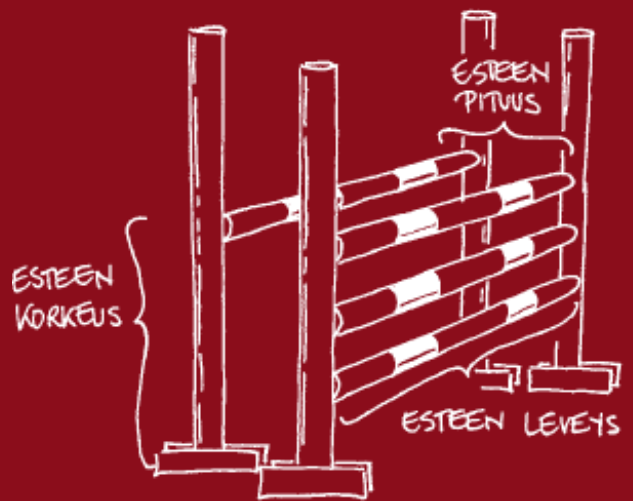
Vesihautaa lukuun ottamatta kaikki esteradan esteet ovat sellaisia, että niiden ylimmät osat voivat kosketuksesta pudota tai kaatua. Esteet merkitään lipuin, jotka kiinnitetään yleensä estetolppiin. Valkoinen merkkilippu on vasemmalla ja punainen oikealla puolella estettä hyppysuunnasta katsottuna. Lisäksi esteen oikealle puolelle merkitään numero ja sarjaesteissä vielä kirjain.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt: 301. Esteet yleistä, 302. Esteet

ESTETYYPIT

Pystyesteessä kaikki esteen osat on sijoitettu päällekkäin. Pituusesteeseen (esim. trippeli) kuuluu useampia peräkkäin sijoitettuja osia, jotka ylitetään kaikki yhdellä hypyllä. Sarjaeste koostuu kahdesta tai useammasta yksittäisestä, jotka ratsukon on hypättävä erikseen. Sarjaesteessä esteiden välimatka on hevosilla 6,8-12 metriä eli yksi tai kaksi laukkaa-askelta. Poneilla sarjojen välit ovat lyhempiä. Sarjaesteessä sen ensimmäinen osa merkitään kirjaimella A, seuraava kirjaimella B ja niin edelleen. Jos hevonen kieltäytyy mille

Mikä esteratsastuksessa on mielestäsi mukavinta?
Entä hyödyllisintä?
Millaisia ominaisuuksia esteratsastus vaatii hevoselta?
Entä ratsastajalta?
Millä tavoin voit kehittyä entistä paremmaksi esteratsastajaksi?

tahansa sarjaesteen osalle, koko sarja hypätään uudestaan.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 301. Esteet, yleistä, 302. Esteet, 303. Yksittäiseste, 304. Sarjaeste

KILPAILUASU

Kansallisella tasolla viralliseen esteratsastuksen kilpailuasuun kuuluu ratsastustakki, valkoiset tai vaaleat kellertävän ruskeat ratsastushousut, ratsastussaappaat tai ratsastuskengät ja niiden väriset sileät pintanahkaiset säärystimet (= saappaanvarret tai hapsuttomat chapsit), kiinnitetty turvakypärä sekä kauluspaita ja valkoinen solmio tai plastrong tai muu kauluksellinen ratsastuspaita. Jos ratsastaja käyttää turvaliiviä, ratsastustakki ei ole pakollinen. Turvaliivin voi myös halutessaan laittaa takin alle tai päälle. Mikäli ratsastetaan ilman takkia, paidassa pitää olla (lyhyet tai pitkät) hihat. Paidan kaulukset sekä pitkähihaisen paidan hihansuiden tulee olla valkoiset.

Poniratsastajat voivat kilpailla ilman ratsastustakia kaikissa muissa paitsi SM-kilpailuissa. Poniluokissa saa myös käyttää ratsastuskenkiä ilman säärystimiä. Poni- ja lapsiratsastajan kannusten enimmäispituus on 4 cm, ja niiden kärkien tulee olla tylpät. Mittaus suoritetaan saappaasta kannuksen kärkeen. Estesäännöissä on kuvattu sallitut kannukset tarkemmin.

Tason alue- ja kansallisissa kilpailuissa urheilijoiden on käytettävä lajisääntöjen määrittämää asua 110 cm ja sitä vaikeammassa luokissa. Tätä alemmissa luokissa urheilijalla tulee olla siisti asu: kiinnitetty turvakypärä, vaaleat, valkoiset tai vaaleat kellertävän ruskeat ratsastushousut, saappaat tai kengät ja sileänahkaiset saappaanvarret, sekä ratsastustakki ja/tai turvaliivi tai siisti pusero.

Seurakilpailuissa kilpailuasuun tulee kuulua ratsastussaappaat tai kengät ja saappaanvarret, ratsastushousut ja turvakypärä.

Kypärän käyttö on kilpailualueella ratsastettaessa pakollista kaikille, myös hevosenhoitajille. Kypärän on oltava voimassa olevan EU turvastandardin mukainen. Turvaliivin käyttöä suositellaan kaikissa kilpailuissa.

Raippa ja kannukset ovat sallittuja, mutta vapaaehtoisia. Raipan maksimipituus on hypätessä 75 cm. Poniratsastajilla raipan maksimipituus on aina 75 cm.

Kilpailuasua on käytettävä kilpailusuorituksen lisäksi myös rataan tutustuessa sekä palkintojenjaoissa.

Sääolosuhteiden niin vaatiessa tuomaristo voi sallia säännöistä poikkeavan asun kilpailualueella: sateessa saa käyttää sadetakkia, helteellä voi ratsastaa takitta. Asiasta tiedotetaan ratsastajille kuulutuksilla.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt: 325. Kilpailuasu, 326. Satulointi ja muut varusteet

HEVOSEN VARUSTEET

Esteratsastuksessa hevosen varusteet ovat huomattavasti vapaammin valittavissa kuin kouluratsastuksessa, eikä rajoituksia perusvarusteiden osalta juuri ole. Apuohjista sallittuja ovat ainoastaan vapaajuoksuiset martingaalit. Lapsiratsastajat saavat käyttää kiinteää martingaalia kaikissa luokissa. Turvajalustimien käyttöä suositellaan.

Lisäksi hevosella on oltava varusteisiin kiinnitettävä numeroalusta, jolla hevoselle voidaan määrittää numero 001–999. Hevosen numero on tulospalveluohjelman kyseiseen kilpailuun määrittämä numero. Numero on oltava näkyvästi hevosen varusteisiin kiinnitettynä aina, kun se liikkuu tallin/kuljetusvälineen ulkopuolella.

SRL noudattaa ponikuolainrajoitusten osalta kansainvälisen liiton FEI:n sääntöjä. Katso tarkemmat ohjeet esteratsastussääntöjen KS III liitteestä 2.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt: 326. Satulointi ja muut varusteet

RATA

Ratapiirros

Ratapiirros on piirros radasta. Se on esillä kilpailupaikalla vähintään 30 minuuttia ennen luokan alkua. Ratapiirrokselta selviää muun muassa esteiden sijainti, numero ja tyyppi (esim. pystyeste), lähtö ja maalilinjan sijainti, tien pituus sekä luokan arvostelumenetelmä, vähimmäisnopeus ja enimmäisaika. Lisäksi kerrotaan mahdollisen uusinnan esteet, tien pituus ja enimmäisaika.

Yleensä ratapiirroksessa esteiden hyppysuunta on merkitty nuolilla. Tällöin tien esteeltä toiselle voi valita itse. Sujuvia tiet ovat yleensä vain yhdellä tai kahdella tapaa ratsastettaessa.

Joskus piirrokseen on merkitty yhtenäisellä viivalla ratsastettava tie, jolloin tätä reittiä on noudatettava.

Ratapiirroksen malli ja merkinnät sivu 41.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 307. Ratapiirros

Rataan tutustuminen

Esterata rajataan aidalla. Radalle ei saa mennä kävelemään koska tahansa, vaan vain silloin, kun tuomaristo antaa siihen luvan. Tämä tapahtuu ennen luokan alkua, jolloin aikaa tutustumiseen on varattu vähintään viisi minuuttia. Lupa annetaan kilvellä ("rataan saa tutustua"), äänimerkillä ja/tai kuuluttamalla. Tällöin ratsastajat voivat mennä tutustumaan rataan yhdessä valmentajien ja/tai hevosen omistajien kanssa, mutta ilman hevosia. Rataan tutustuttaessa urheilijalla on oltava yllään kilpailuasua ja valmentajalla sekä hevosen omistajalla jokin muu siisti asu.

Rataantutustumismahdollisuus kannattaa hyödyntää tehokkaasti, sillä ratapiirroksessa kaikkia etäisyyksiä, teitä ja muita seikkoja ei hahmota yhtä hyvin kuin itse radalla. Rataa kävellessä on tarkoitus suunnitella ratsastettavat tiet, kiinnittää huomiota mahdollisiin ongelmakohtiin ja suunnitella miten niissä pitäisi ratsastaa. Esimerkiksi jos radalla on hieman märkä ja muuta rataa pehmeämpi kohta, sinun kannattaa miettiä, miten se vaikuttaa ratsastukseesi.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 330. Rataan tutustuminen

LÄHTÖJÄRJESTYS

Jos urheilija osallistuu luokkaan kahdella tai useammalla hevosella, hänet sijoitetaan lähtöluetteloon niin, etteivät lähdöt ole aivan peräkkäin. Lähtöjen väliin pyritään jättämään ainakin kahdeksan ratsukkoa tai vähintään 10 minuuttia. Tämä koskee myös jälki-ilmoittautuneita ratsukoita.

Aluekilpailujen avoimissa luokissa kilpailevat ponit lähtevät tuomariston määräämässä paikassa, joko luokan alussa tai lopussa lyhennettyjen sarjavälien takia.

KUVA: HR/SL

Minkälaisiin kohtiin ja radan ominaisuuksiin kannattaa kiinnittää rataa tutustussa huomiota? Mieti myös, millaisilla toimintatavoilla selviät mahdollisimman hyvin näistä erityishuomiota vaativista kohdista.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 324. Lähtöjärjestys

VERRYTTELY

Kilpailupaikalla on oltava riittävän suuri verryttelyalue, jolla pitää olla vähintään yksi pituuseste ja yksi pystyeste. Esteet merkitään normaaliin tapaan punaisiin ja valkoisiin merkkilipuun. Esteiden korkeus verryttelyssä ei saa olla kuin korkeintaan 10 cm korkeampi kuin hypättävän luokan perusradan estekorkeus. Poniluokkien verryttelyesteet eivät saa olla suurempia kuin hypättävän luokan esteet.

Verryttelyalueella kaikki ratsastavat useimmiten samaan suuntaan, jolloin verryttelyalueen valvoja yleensä ilmoittaa suunnan vaihdosta. Verryttelyssä voi olla myös vapaa suunta, jolloin esteiden hyppysuunnat on ilmoitettu. Toisten ratsastajien huomioon ottaminen on erittäin tärkeää, jotta vältetään vaaratilanteilta. Kun aiot hypätä verryttelyesteen yli, huuda esimerkiksi "pysty" tai "okseri", jotta muut osaavat varoa sinua ja antaa tilaa hyppyyn. Jos joku muu ilmoittaa hyppäävänsä esteen yli, älä mene es-

teen eteen tai taakse, vaan anna hyppääjälle tilaa. Mikäli kävelet hevosellasi vapaata käyntiä, mieltä voitko tehdä sen jossain muualla kuin verryttelyalueella. Usein kilpailuissa on lisäksi varattu käsihevosille (= talutettaville hevosille) oma alue. Huomioithan että hevosella tulee olla suitset päässä kun sitä talutetaan kilpailualueella. Kun noudatetaan kilpailupaikalla annettuja ohjeita ja otetaan toiset huomioon, verryttely sujuu joustavasti, vaikka kilpailuissa olisikin paljon ratsukoita ja tilat tuntuisivat ahtailta.

Toisinaan kilpailuihin on järjestetty kaksi verryttelyaluetta. Silloin yleensä toisessa ratsastetaan vasempaan ja toisessa oikeaan kierrokseen. Jos taas verryttelyalue on melko pieni, käytäntönä voi olla, että esimerkiksi vain kuusi seuraavaa ratsukoa saa olla verryttelemässä.

Varsinkin talvella, kun ulkona ei juuri voi verryttellä, verryttely tapahtuu usein ryhmissä maneesissa. Tällöin esimerkiksi kahdeksan ratsukkoa kerrallaan verryttelee maneesissa, minkä jälkeen he hyppäävät kilpailuradan. Tämän jälkeen taas seuraavat kahdeksan pääsevät verryttelemään ja niin edelleen. Tällaisissa tapauksissa verryttelyaikaa ei luonnollisestikaan ole kovin kauan, joten kelistä riippuen pyri verryttelemään hevosesi mahdollisimman hyvin ainakin käynnissä jo ennen ryhmäsi vuoroa.

Joskus, esimerkiksi kun verryttely on ryhmissä tai verryttely ulkona ja kisat maneesissa, tuomaristo voi antaa luvan radalle tullessa yhteen verryttelyhyppyyn määrätyllä esteellä. Tällöin ratsastaja saa tehdä yhden hyppy-yrityksen ko. esteelle. Jos hevonen kieltää, uutta yritystä ei saa tehdä. Hyppy-yritys on tehtävä välittömästi omalla vuorolla. Tervehtiminen tapahtuu verryttelyhypyn jälkeen. Jos tervehdit tuomaria heti tullessasi radalle, se tulkitaan niin, ettet halua hypätä verryttelyestettä.

Kilpailuissa on aina verryttelyalueen valvoja. Hän valvoo, että verryttely sujuu hyvin: ilmoittaa suunnan muutoksista, hoitaa verryttelyesteet ja huolehtii, että verryttelyalueella ei ole liikaa ratsukoita. Hänen antamia ohjeita tulee noudattaa.

Usein verryttelyalueen keskellä seisoo valvojan lisäksi ratsastajien valmentajia antamassa viime hetken ohjeita. Kentällä seisovien ihmisten täytyy tietysti huolehtia, etteivät ole verryttelijöiden tiel-

lä, mutta myös ratsastajien on huomioitava heidät jättämällä riittävä turvaväli.

Poni-, juniori- ja lapsiratsastajien sekä nuorten ratsastajien luokkiin osallistuvaa hevosta saa kilpailualueella ratsastaa vain sillä kilpaileva ratsastaja.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 329. Verryttelyalue ja verryttelyesteet

AIKA JA AJANOTTO

Ajanotto alkaa, kun hevosen ryntäät ylittävät lähtölinjan oikeasta suunnasta lähtömerkin antamisen jälkeen tai kun on kulunut 45 sekuntia lähtömerkin antamisesta. Ajanotto päättyy, kun hevosen ryntäät ylittävät maalilinjan oikeasta suunnasta ratsukon ylitettyä viimeisen esteen. Kaksinkertainen enimmäisajan ylittäminen aiheuttaa hylkäyksen.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 317. Lähtölupa, 352. Aika, 353. Ajanotto

ÄÄNIMERKKI

Äänimerkkejä annetaan esimerkiksi torvella, pillillä tai kellolla. Niitä käytetään ilmoitusten antamiseen radalla olevalle ratsastajalle. Äänimerkki voidaan korvata kuuluvalla suullisella ilmoituksella.

Äänimerkkiä käytetään mm. seuraaviin ilmoituksiin:

- ◆ Lupa rataa tutustumiseen (1 äänimerkki)
- ◆ Rataan tutustuminen päättyy (1 äänimerkki)
- ◆ Lähtölupa, jonka jälkeen lähtölinja on ylitettyä 45 sekunnin kuluessa (1 äänimerkki)
- ◆ Ratsastajan pysäyttäminen erilaisissa tilanteissa, esimerkiksi jos hevonen on kieltäytynyt ja samalla pudottanut esteen (1 äänimerkki)
- ◆ Lupa keskeytyneen suorituksen jatkamiseen (1 äänimerkki)
- ◆ Suorituksen hylkääminen (pidennetty toistettu)

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 316. Äänimerkkien käyttäminen

Millainen verryttely on paras sinulle ja ratsullesi?
Mitä teette verryttelyn aikana? Mikä on sopiva verryttelyajan pituus?
Mitä seikkoja tulee huomioida mietittäessä verryttelyn kulkua?

KILPAILUSUORITUKSEN ALKU

Kun kuulet, että kuuluttaja kuuluttaa radalle sinua edeltävän ratsukon ja ilmoittaa sinun valmistautuvan, voit pikkuhiljaa siirtyä radan portin luo odottamaan vuoroasi. Kun edellinen ratsukko on lopettanut ja portti avataan, saat mennä sisään radalle. Pikkukilpailuissa seuraava valmistautuja voi odottaa radalla eikä verryttelyssä, mutta varmista tämä kilpailunjärjestäjältä.

Perusradalle mennessäsi muista tervehtiä tuomaria joko raippaa kohottamalla tai nyökkäämällä niin, että tuomari näkee. Jos urheilija ei tervehdi tuomaria, häneltä voidaan evätä lähtöoikeus. Tervehtimisen jälkeen tuomari yleensä antaa äänimerkillä lähtöluvan ja lähtölinjan liputtaja (jos sellainen on) nostaa lippunsa ylös sen merkiksi.

Lähtöluvan jälkeen ratsastajalla on 45 sekuntia aikaa lähteä. Ajanotto käynnistetään 45 sekunnin kuluttua lähtöluvan antamisesta riippumatta siitä, onko ratsukko ylittänyt lähtölinjaa. Ajanoton käynnistymisenkin jälkeen ratsukolla on vielä 45 sekuntia aikaa ylittää ensimmäinen este. Jos ratsukko ei tänä aikana ehdi ylittää ensimmäistä estettä, sen suoritus hylätään.

Muista, että lähtömerkin jälkeen suorituksesi alkaa, kun ylität lähtölinjan oikeasta suunnasta, vaikka vahingossakin! Tämän vuoksi ennen radan aloittamista tehdyt voltit ja muut sellaiset kannattaa ratsastaa riittävän kaukana lähtölinjasta. Jos et ole varma oletko saanut lähtömerkin, kysy rohkeasti!

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 317. Lähtölupa, 332. Tervehtiminen, 351. Lähtö ja maaliin tulo

KILPAILUSUORITUS

Pyri ratsastamaan rata ennakkosuunnitelmiesi mukaan, ja ole huolellinen. Jos hevosesi kieltää, tee rauhassa uusi lähestyminen. Muista, että yleisimmin käytetyissä arvosteluissa perusradan tai ensimmäisen vaiheen ajalla ei ole merkitystä, kunhan pysyt enimmäisajan puitteissa. Kannattaa siis keskittyä tekemään mieluummin siisti, rauhallinen ja puhdas rata, kuin hosua ja saada sen takia virhepisteitä.

Kun olet hypännyt radan loppuun ja ylittänyt maaliinjan, voit poistua radalta. Radalta poistutaan käynnissä, mutta kuitenkin ripeästi, jotta seuraava ratsukko pääsisi mahdollisimman nopeasti radalle ja kilpailu etenisi joutuisasti.

Jos hevosesi kieltäytyessään hajottaa hypättävän esteen, suoritus keskeytetään äänimerkillä ja este kootaan uudestaan. Sitten saat uuden äänimerkin jälkeen hypätä esteen. Odotusaika vähennetään ratsukon kokonaisajasta. Esteen pudottamisesta ei saa tässä tilanteessa virhepisteitä, mutta virhepisteitä tulee tottelemattomuusvirheestä. Lisäksi suoritukseen lisätään 6 sekunnin aikalisä.

Raippa on estekilpailuissa sallittu apu. Urheilija ei saa purkaa kiivastumistaan raipan käytöllä. Raippaa ei saa käyttää hylkäämisen tai radan viimeisen esteen jälkeen eikä yli kolmea kertaa peräkkäin samassa tilanteessa. Ohjista repiminen on kiellettyä eikä kiivastumistaan saa purkaa myöskään äänen tai kannusten käytöllä. Tuomaristo voi antaa apujen väärinkäytöstä varoituksen (keltainen kortti) tai sulkea ratsastajan kilpailusta (punainen kortti).

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 316. Äänimerkkien käyttäminen

YLEISIMMIN KÄYTETTYJÄ ARVOSTELUMENETELMIÄ

Estekilpailuissa on käytössä lukuisia erilaisia arvostelumenetelmiä. Kilpailukutsussa ilmoitetaan mitä arvostelumenetelmää kussakin luokassa käytetään. Arvostelu A tarkoittaa arvostelua virhepisteiden perusteella, arvostelu C arvostelua ajan perusteella.

A.0

Ratsukot, jotka ovat selvittäneet perusradan tai uusinnan virhepisteittä, ovat tasavertaisesti ensimmäisellä sijalla. Vain virhepisteittä ratsastaneet palkitaan. Ajalla ei ole merkitystä, mutta ratsukon on suoriuduttava radasta enimmäisajan puitteissa.

A.0.0 = ei uusintaa, A.0.1 = yksi uusinta

A.1

Ratsukot, jotka ovat saavuttaneet perusradalla tai uusinnassa saman virhepistemäärän, ovat tasavertaisia. Arvostelumenetelmä sallii korkeintaan kaksi uusintaa (vain virhepisteet huomioidaan).

A.1.0 = ei uusintaa, A.1.1 = yksi uusinta, A.1.2 = kaksi uusintaa

A.2

Ratsukot, jotka ovat saavuttaneet perusradalla saman virhepistemäärän, sijoittuvat aikojen perusteella. Saman virhepistemäärän ja saman ajan perusradalta saaneet ratsukot voivat uusia, ja uusinnassa ratkaisevat taas virhepisteet ja aika.

A.2.0 = ei uusintaa, A.2.1 = yksi uusinta

AM (arvostelumenetelmien A.1 ja A.2 yhdistelmä)

AM3

Perusradalla pienimmän virhepistemäärän saavuttaneet ratsukot uusivat. Uusinnassa paremmuuden ratkaisevat virhepisteet ja aika. Muut ratsukot sijoittuvat perusradan virhepisteiden perusteella.

AM4

Perusradalla pienimmän virhepistemäärän saavuttaneet ratsukot uusivat. Uusinnassa pienimmän virhepistemäärän saavuttaneet ratsukot osallistuvat toiseen uusintaan. Toisessa uusinnassa paremmuuden ratkaisevat virhepisteet ja aika.

Muut ratsukot sijoittuvat ensimmäisen uusinnan/perusradan virhepisteiden perusteella.

AM5

Perusradalla pienimmän virhepistemäärän saavuttaneet ratsukot uusivat. Uusinnassa paremmuuden ratkaisevat virhepisteet. Saman virhepistemäärän saaneiden paremmuuden ratkaisee aika. Muut ratsukot sijoittuvat perusradan virhepisteiden ja ajan perusteella.

AM5.2

Ratsukot, jotka ovat suorittaneet perusradan ilman virhepisteitä, hyppäävät välittömästi uusintaradan perusratasuorituksen jälkeen. Ratsukko saa uuden lähtömerkin uusintasuoritusta varten. Lähtömerkin jälkeen ratsukolla on 45 sekuntia aikaa ylittää lähtölinja. Urheilijat eivät saa poistua radalta perusradan ja uusintaradan välissä. Mikäli kukaan ratsukoista ei ole suorittanut perusrataa virhepisteittä, ratsukot sijoittuvat perusradan virhepisteiden ja ajan perusteella.

AM6

Perusradalla pienimmän virhepistemäärän saavuttaneet ratsukot uusivat. Uusinnassa pienimmän virhepistemäärän saavuttaneet ratsukot osallistuvat toiseen uusintaan. Toisessa uusinnassa paremmuuden ratkaisevat virhepisteet ja aika. Muut ratsukot sijoittuvat ensimmäisen uusinnan tai perusradan virhepisteiden ja ajan perusteella.

Ihannaika-arvostelu

Ratamestari ja tuomari määrittelevät radalle ihannaajan. Virhepisteet kertyvät muuten normaalisti, mutta lisäksi ratsukko saa yhden aikavirhepisteen jokaisesta alkavasta neljästä sekunnista, jotka ylittävät tai alittavat ihannaajan. Tasavirhepisteissä voittaja on lähimmäksi ihannaikaa ratsastanut.

Virhepistetaulukko arvostelussa A Virhepisteitä saa seuraavasti:

- ◆ esteen pudottaminen tai veden rajapinnan rikkominen (vesihauta): 4 vp
- ◆ ensimmäinen tottelemattomuus: 4 vp
- ◆ toinen tottelemattomuus: hylkäys
- ◆ kumoonratsastus tai satulasta putoaminen: hylkäys
- ◆ tottelemattomuus, jolloin esteen osa putoaa:

4 vp (tottelemattomuus) + 6 s aikalisä

- ♦ ylitetty enimmäisaika perusradalla ja uusinnassa, jossa aika ei ratkaise: 1 vp jokaisesta alkavasta neljästä sekunnista
- ♦ ylitetty enimmäisaika uusinnassa, jossa aika ratkaisee: 1 vp jokaisesta alkavasta sekunnista
- ♦ kaksinkertainen enimmäisajan ylitys: hylkäys

C

Arvostelu C on ns. aikaratsastusarvostelu. Virhepisteet muutetaan virhesekunneiksi ja pienimmän kokonaisajan saanut voittaa, toiseksi pienimmän ajan saanut on toinen jne.

Virhepisteitä saa seuraavasti:

- ♦ esteen pudottaminen tai veden rajapinnan rikkominen (vesihauta): 4 sekuntia (3 sekuntia kaksivaiheisessa kilpailussa (367) sekä uusinnassa, jossa käytetään arvostelua C)
- ♦ ensimmäinen tottelemattomuus: ei virhesekunteja
- ♦ toinen tottelemattomuus: hylkäys
- ♦ kumoonratsastus tai satulasta putoaminen: hylkäys
- ♦ tottelemattomuus, jolloin esteen osa putoaa: aikalisä 6 sekuntia

C-arvostelussa ei ole enimmäisaikaa vaan aikaraja, jonka ylittämistä seuraa hylkäys. Aikaraja on 3 minuuttia, jos tien pituus yli 600 metriä, ja 2 minuuttia, jos se on alle 600 metriä.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 341. Arvostelumenetelmät, 342. Arvostelu A, 343. Arvostelu C

UUSINTA

Uusinta ratsastetaan yleensä heti sen jälkeen, kun kaikki luokan osallistujat ovat ratsastaneet perusradan. Lähtöjärjestys uusintaan päässeiden kesken on sama kuin perusradalla. Uusintaradan esteet voivat olla 10 cm korkeampia kuin perusradan esteet ja niitä on vähemmän. Uusintaan kuuluu vähintään puolet perusradan esteistä, kuitenkin vähintään kuusi. Mikäli uusintaan osallistuvat ratsukot ovat saaneet perusradalta virhepisteitä, eli yhtään puhdasta perusrataa ei tullut, uusinnan esteitä ei koroteta.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 344. Uusinta

ERIKOISLUOKAT

Erilaisia erikoisluokkia on paljon. Niitä ovat mm. korkeusesteratsastus, kaksintaisteluesteratsastus, viestiesteratsastus, piste-esteratsastus, hit and hurry ja jokeri. Lisäksi voidaan käyttää taitoarvostelua. Erikoisluokkia käytetään ratsastuskilpailuissa satunnaisesti. Erikoisluokissa voidaan käyttää jotain arvostelua (esim. A) tietyin muutoksin tai lisäksi, tai sitten niissä voi olla aivan oma pistelaskuperusteensa. Eniten käytetty erikoisluokka on kilpailu kahdessa vaiheessa, versiot 367.1, 367.2 ja 367.3.

Kilpailukutsussa mainitaan luokassa käytettävä arvostelu, esim. on 367.1 (A.2/A.2). Arvostelu A.2 molemmissa vaiheissa on yleisin, mutta ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa voidaan myös käyttää eri arvosteluita, esim. 367.2 (A.1/C). Kilpailukutsua lukiessa kannattaa olla siis tarkkana!

367.1

Kilpailu ratsastetaan kahdessa vaiheessa niin, että ensimmäisen vaiheen jälkeen ratsastetaan välittömästi toinen vaihe. Ensimmäisen vaiheen maaliin on samalla toisen vaiheen lähtölinja, eli ratsukko jatkaa suoraan toiseen vaiheeseen, mikäli on tehnyt puhtaan radan. Jos ratsukko on saanut ensimmäisestä vaiheesta virhepisteitä, se pysäytetään äänimerkillä ensimmäisen vaiheen maaliin tultaessa.

Ensimmäisessä vaiheessa esteitä on 7–9 ja toisessa vaiheessa 4–6. Esteet numeroidaan niin, että toisen vaiheen esteiden numerointi jatkuu siitä, mihin ensimmäisen vaiheen esteiden numerointi päättyi. Toiseen vaiheeseen saa kuulua ensimmäisen vaiheen esteitä. Toisen vaiheen esteet saavat olla korkeintaan 10 cm korkeampia kuin luokan enimmäiskorkeus on.

367.2

Erona edelliseen on se, että toinen vaihe ei jatku suoraan ensimmäisen vaiheen perään, vaan molemmilla vaiheilla on omat lähtö ja maalilinjansa. Jos ratsukko saa ensimmäisestä vaiheesta 0 virhepistettä, hän saa uuden lähtömerkin ja hänellä on 30 sekuntia aikaa lähteä toiseen vaiheeseen. Muuta eroa ei ole.

367.3

Samoin kuin 367.1:ssä, tässäkin ensimmäisen vaiheen maalilinja on toisen vaiheen lähtölinja ja ensimmäisessä vaiheessa virhepisteitä saanut ratsukko pysäytetään äänimerkillä ensimmäisen vaiheen jälkeen. Ensimmäisessä vaiheessa esteitä on 5–7 kpl ja toisessa vaiheessa 6–8. Ensimmäisen vaiheen esteet ovat yleensä 10 cm korkeampia ja/tai pidempiä kuin toisen vaiheen esteet. Kutsussa täytyy ilmoittaa vaiheiden estekorkeudet, esim. Luokka 3 90/80 cm, arv. 367.3 (A2/C).

367.4

Arvostelussa ratsastetaan välittömästi toinen vaihe. Toiseen vaiheeseen jatkavat kaikki ratsukot, joita ei ole hylätty ensimmäisessä vaiheessa. Ensimmäisen vaiheen puomin tai puomien pudotus tai yksi kieltö ei siis haittaa. Sijoitus määräytyy ensimmäisen ja toisen vaiheen yhteenlaskettujen virhepisteiden perusteella. Samalla pistemäärällä olevien ratsukoiden keskinäisen sijoituksen määrää toisen vaiheen aika. Koko suoritus on hylätty, jos ratsukko keskeyttää tai tulee hylätyksi toisessa vaiheessa.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 367. Kilpailu kahdessa vaiheessa

Esteratsastuksen taitoarvostelu

Esteratsastuksen taitoarvostelussa palkitaan klasista esteratsastusta, jossa ratsastaja istuu tasapainossa ja suorittaa radalla olevat tehtävät eleettömästi hevosen edetessä sopivassa tempossa ja tasaisessa rytmissä. Taitoarvostelun tarkoituksena on kehittää ratsastajia kohti vaativampia esteratoja. Taitoarvostelussa palkitaan niistä suorituksen osatekijöistä, jotka mahdollistavat virheettömän suorituksen.

Taitoesteratsastuksella halutaan lisäksi yhdenmuokaistaa esteratsastusta Suomessa. Taitoluokkia toivotaan järjestettävän etenkin poni- ja junioriratsastajille. Taitopöytäkirjaa voi käyttää kaiken tasoissa kilpailuissa.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 10. Erikoisluokat

VIRHEPISTEIDEN KERTYMINEN

Esteratsastuksessa virhepisteitä kertyy esteiden pudottamisesta, tottelemattomuusvirheistä ja enimmäisajan ylityksistä.

Tottelemattomuus

Tottelemattomuusvirheitä on monenlaisia, seuraavassa on lueteltu muutamia yleisempiä.

- ◆ Kieltäytyminen eli hevonen esimerkiksi pysähtyy esteen eteen ja jää seisomaan tai ottaa askeleenkin taaksepäin tai kääntyy pois esteeltä.
- ◆ Väärä tie, jolta on ajoissa palattu eli esimerkiksi esteen ohittaminen siten, että ratsukko palaa takaisin esteelle ja hypää sen yli.
- ◆ Niskurointi eli hevonen esim. pysähtyy tai nousee pystyyn kesken radan.
- ◆ Jokainen voltti tai täyskaarros millä kohdalla rataa tahansa syystä riippumatta. Kieltäytymisen jälkeen ratsukko saa kuitenkin tehdä voltteja tai täyskaarroksia esteen uudelleen hypäämistä varten, eikä niitä katsota tottelemattomuutena.

Jos hevosesi kieltäytyessään hajottaa hypättävän esteen, suoritus keskeytetään äänimerkillä, este kootaan uudestaan ja saat uuden äänimerkin jälkeen hypätä esteen. Odotusaika vähennetään ratsukon kokonaisajasta. Esteen pudottamisesta saa kuitenkin 6 sekunnin aikalisän. Tiputuksesta ei saa tässä tilanteessa virhepisteitä, vaan ainoastaan tottelemattomuusvirheestä.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 347. Tottelemattomuus

Esteen pudottaminen

Esteen pudottaminen tarkoittaa, että ratsukko kaataa esteen tai pudottaa sen osan niin, että se on nostettava paikoilleen. Pudottamiseksi riittää, että esteen osa putoaa niin, että se jää vain toisen kannattimen varaan tai se, että jokin toinen esteen osa estää sen putoamisen. Jos esteeseen kuuluu luotisuoraan toistensa yläpuolella olevia osia (eli esim. monta puomia päällekkäin samoissa tolmissa), vain ylimmän osan pudottaminen katsotaan pudottamiseksi.

Jos pudotettu esteen osa estää ratsukkoa ylittämästä jotain toista estettä, esimerkiksi puomit ovat kierineet toisen esteen eteen tai taakse, ne täytyy siirtää pois tieltä. Jos tätä ei ehditä tai pystytä muuten tekemään, tuomari keskeyttää ratsukon suorituksen ja antaa uuden äänimerkin kun ratsukko saa jatkaa.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 348. Esteen puuttaminen

Kumoonratsastaminen, satulasta putoaminen

Kumoonratsastukseksi katsotaan se, että hevosen lapa ja takaosa koskettavat samaan aikaan maata tai maata ja estettä. Pelkkä polvilleen meno ei siis ole kumoonratsastus.

Ratsastaja on pudonnut satulasta, kun hän on irtautunut hevosesta niin, että hän koskettaa maata, tai jos hän tarvitsee tukea päästäkseen takaisin satulaan. Jos siis roikut hevosen kyljellä ja otat tukea esim. kentän aidasta tai esteestä, se tulkitaan putoamiseksi ja sinut hylätään.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 349. Kumoonratsastus, satulasta putoaminen, 343. Arvostelu C

LUVATON APU

Luvaton apu tarkoittaa kaikkea sivullisten (toimitsijat, yleisö jne.) fyysistä puuttumista suoritukseen lähtö ja maalilinjojen välillä auttaakseen ratsukkoa. Kysymys on luvattomasta avusta riippumatta siitä, onko ratsastaja pyytänyt apua vai ei. Luvattoman avun vastaanottaminen aiheuttaa hylkäyksen.

Luvaton apu on esimerkiksi ratsukon taluttaminen kentälle, niin saa tehdä vain tuomariston erikoisluvalla. Raippaa ei saa ojentaa ratsukolle suorituksen aikana, sen sijaan pudonneen kypärän ja silmälasien ojentaminen urheilijalle on sallittua.

Toimihenkilöt eivät saa neuvoa ratsastajaa esimerkiksi huomauttamalla väärästä tiestä.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 350 . Luvaton apu

SUORITUKSEN HYLKÄÄMINEN

Ratsukon suoritus joudutaan hylkäämään, jos ratsukko:

- ◆ lähtee radalle ennen lähtömerkkiä ja hyppää tai yrittää hypätä esteen, ellei kyseessä ole tuomariston hyväksymä verryttelyeste
- ◆ käyttää yli 45 sekuntia yhden esteen ylittämiseen,

- ◆ hyppää tai yrittää hypätä luokkaan kuuluttamattoman esteen (Kaikki kilpailuradalla olevat esteet eivät aina kuulu luokkaan! Huomioi ratapiirros ja numerointi.)
- ◆ hyppää esteet väärässä järjestyksessä, väärästä suunnasta tai jättää esteen hyppäämättä
- ◆ hyppää ensimmäisen esteen ennen kun on ylittänyt lähtölinjan
- ◆ poistuu radalta ennen kun on ylittänyt maalin
- ◆ jos tuomaristo mistä syystä tahansa katsoo, ettei hevosen tai ratsastajan kunto edellytä suorituksen jatkamista.

Tuomaristo voi myös hylätä ratsukon, jos se esimerkiksi ei saavu radalle, kun se on sinne kuuluttettu, jos ratsastaja ei tule radalle tai poistu sieltä ratsain, jos ratsastaja vastaanottaa luvattoman avun, tai ratsastaja ei keskeytä suoritusta kun merkki siitä on annettu. Urheilijalla on keskeytettyään tai tultuaan hylätyksi (paitsi satulasta suistumisen tai kumoon ratsastuksen kohdalla) oikeus yhteen hypy-yritykseen rataan kuuluvalla yksittäisesteellä.

Lisätietoja: Esteratsastussäännöt 346. Hylkääminen, lähtöoikeuden epäminen, sakot

YLEISIÄ OHJEITA ESTERATSASTUSKILPAILUIHIN

- ◆ Alue- ja kansallisten esteratsastuskilpailuiden henkilökuntaan kuuluu aina stewardi. Stewardi valvoo, että hevosia kohdellaan kilpailualueella asianmukaisesti. Lisäksi steward tarkistaa, että ratsastajan että hevosen varusteet ovat sääntöjenmukaisia. Stewardin antamia ohjeita tulee noudattaa.
- ◆ Harjoittele jo kotona mahdollisimman paljon erilaisia esteitä, kuten lankkuja, portteja, muureja ja muuten erikoisen näköisiä esteitä. Silloin ne sujuvat kisoissakin paremmin, koska sinä tai ratsusi ette jännitä niitä.
- ◆ Älä innostu verryttelyssä liikaa ja uuvuta hevosiasi jo verryttelyesteillä. Muutama hyvä hypy verryttelyssä yleensä riittää.
- ◆ Muistathan verryttelyalueella katsella ympärillesi ja välttää aivan verryttelyesteiden edestä tai takaa ratsastamista, jotta et ole vahingossa jonkun tiellä. Muista myös huutaa kuuluvasti

esim. "este", "pysty" tai "okseri" ennen kun hyppäät verryttelyesteen. Näin muut osaavat varoa sinua.

- ◆ Radalle saapuessasi muista tervehtiä tuomaria. Odota lähtömerkkiä (äänimerkki, lähtölippu nousee, kellon näytössä aika pyörii 45 sekunnista alaspäin) ja ole huolellinen, että ylität sekä lähtö että maalilinjan oikeasta suunnasta.

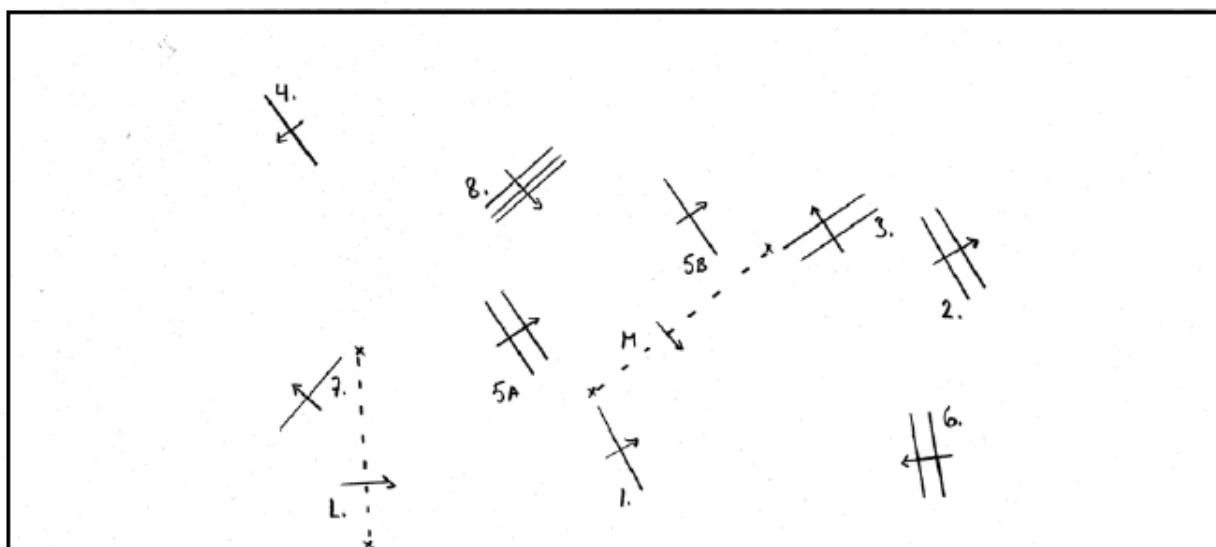
- ◆ Huutaminen tai runsas raipan ja pohkeiden käyttö näyttää ikävältä eikä kuulu ratsastukseen, vaan on hevosen sopimatonta käsittelyä. Riittävää tempoa ja sen ylläpitoa tulee harjoitella jo kotona.
- ◆ Tarkista kilpailulupa-asiat tämän oppaan yleisestä osasta.

RATAPIIRROKSEN MALLI JA MERKINNÄT

Luokka: 4
 Estekorkeus: 110 CM
 Arvostelu: AM5
 Tien Pituus: 360 M
 Max aika: 72 S

UUSINTA: 1, 2, 3, 5A, 6, 7.
 Tien Pituus: 300 M
 Max. aika: 60 S

Tempo: 300 M/MIN

Etäisyydet hevosille tasolla 110cm, lyhennetään pienempiin luokkiin ja poneille !

→	Hyppysuunta	—	Pystyeste
L.	Lähtö	==	Okseri
M.	Maali	===	Trippeli
- - - -	Lähtö- ja maalilinjat		
A, B, C	Sarjaesteen osia		
Numerot	Esteiden hyppyjärjestys		

SANASTO

Tästä osiosta löydät selitykset ratsastuskilpailuissa käytetyille erikoissanastolle.

Tässä on luettelo selityksineen ratsastuskilpailujen yhteydessä usein esiintyvistä sanoista. Sitä ei tarvitse opetella ulkoa, mutta siitä on apua, jos törmäät kilpailujen parissa sinulle vieraisiin sanoihin.

1. JA 2. KIERROS – Esteratsastuskilpailu voidaan käydä kahtena kierroksena, jolloin kaikki ratsastavat ensin 1. kierroksen. 2. kierrokselle osallistuvien määrä voi olla rajoitettu (esim. 10 parasta) tai vaihtoehtoisesti kaikki virheettömän tuloksen 1. kierroksella tehneet pääsevät 2. kierrokselle. Tulos on molempien kierrosten yhteenlaskettu virhepistemäärä. Tasatuloksessa ratkaisee yleensä toisen kierroksen aika tai voidaan järjestää erillinen uusinta.

ALUE – SRL:n toiminnassa Suomi on jaettu kahdeksaan alueeseen, jotka ovat Etelä-Suomi, Häme, Itä-Suomi, Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi, Lounais-Suomi, Pohjanmaa ja Pohjois-Suomi.

ALUEJAOSTO – Kullakin SRL:n alueella toimii jaosto, joka hoitaa oman alueensa asioita, mm. valvoo ja organisoii aluekilpailutoimintaa.

ALUELUPA – Ratsastajan vuosittain hakema lupa, jonka hän tarvitsee saadakseen kilpailla aluekilpailuissa.

KANSALLINEN A-LUPA – Ratsastajan vuosittain hakema kilpailulupa, jolla hän saa kilpailla kaikissa Suomessa järjestettävissä kilpailuissa.

ARVOSTELUMENETELMÄ – Esteratsastusluokassa käytetty arvostelumenetelmä määrittää, miten luokan voittaja ratkaistaan. Perusarvostelumenetelmät ovat A (virhepisteiden perusteella) ja C (ajan perusteella), joista on olemassa useita erilaisia muunnelmia.

ASKELLAJIRATSASTUS – Islanninhevosten kilpailuja, joissa on useita erilaisia luokkia. Askellajikilpailuissa ratsastetaan yleensä joko neljää (normaalit

+ töltti) tai viittä (normaalit + töltti ja passi) askelajia.

AVOIN LUOKKA – Luokka, johon saavat osallistua kaikki ratsukot (sääntöjen puitteissa). Luokka voi olla myös rajoitettu (esim. avoin poniratsukoille, jolloin vain poniratsukot saavat osallistua siihen).

B-LUPA – Ratsastajan vuosittain hakema kilpailulupa, jolla hän saa kilpailla muiden kuin koulu-, este- ja kenttäratsastuksen kansallisissa kisoissa. Lupa oikeuttaa myös kilpailemaan kaikissa lajeissa aluetasolla.

C-LUPA – Yhteen 3-5-tason kilpailuun tietylle ratsastajalle anottava kilpailulupa. Hevosella tulee olla vuosimaksu maksettuna.

DOPING – Hevosen tai ratsastajan (urheilijan) suoritusta parantavien aineiden luvaton käyttö.

ELÄINLÄÄKÄRIMAKSU – Sellaisissa kilpailuissa, joissa on eläinlääkäri paikalla osallistumismaksuun voidaan sisällyttää eläinlääkärimaksu.

ENIMMÄISAIKA – Este ja kenttäratsastuksessa se aika, jonka ylittämisestä saa virhepisteitä tai tulee hylätyksi (arvostelumenetelmä C). Yleensä 1-2-tasolla enimmäisaika on niin pitkä, että radan ehtii hyvin ratsastaa melko hitaassakin tempossa ja vaikka hevonen kieltäisi kerran.

ENIMMÄISPISTEMÄÄRÄ – Suurin mahdollinen pistemäärä, jonka tietystä kouluohjelmasta voi saada. Toisin sanoen pistemäärä jonka ratsastaja saisi, jos kaikki numerot olisivat kympejä.

ENSIMMÄINEN VAIHE – Esteratsastuskilpailu voidaan ratsastaa kaksivaiheisena, jolloin kaikki urheilijat ratsastavat ensimmäisen vaiheen eli radan. Siitä virhepisteittä selviytyneet jatkavat välittömästi toiseen vaiheeseen. Kts. toinen vaihe.

ESTEEN KORKEUS – Esteen keskipisteen kohdalta korkeimmalla olevasta osasta maahan mitattu matka.

ESTEEN LEVEYS – Esteen leveys ratsastussuunnasta mitattuna, esim. tolppien välinen matka.

ESTEEN PITUUS – Esteen putoavien osien välinen etäisyys mitattuna niiden keskipisteen kohdalta ulkoreunasta ulkoreunaan, esim. okserin yläpuomien välinen etäisyys.

EQUIPE APP – Tulospalveluohjelma.

FEI – Fédération Equestre Internationale eli kansainvälinen ratsastusliitto.

GRAND PRIX – 1. Vaatimustasoltaan korkeimmista ratsastuskilpailujen luokista käytetty nimitys. 2. Kouluratsastusohjelman nimi.

HALLIKILPAILU – Kilpailu, joka ratsastetaan maneesissa tai muussa sisätilassa.

HEVOSINFLUENSSA – Helposti tarttuva ja leviävä virustauti, jota vastaan hevoset voidaan/ kilpahevoset pitää rokottaa.

HEVOSNUMERO – Hevosien kilpailukohtainen numero, jonka tulospalveluohjelma antaa hevoselle.

HIPPOS – Hippos on SRL:n jäsenlehti, joka ilmestyy seitsemän kertaa vuodessa.

HUOMAUTUS – Tuomarin tai stewardin suullisesti antama huomautus lievistä epäurheilijamaisesta käytöksestä tai lievästä sääntörikkomuksesta.

ILMOITTAUTUMISMAKSU – Urheilijan järjestäjälle maksama maksu, joka suoritetaan kutsussa mainitulla tavalla joko etukäteen tai kilpailukansliaan. Katso myös lähtömaksu.

INTERMEDIATE – Vaikean tason kouluratsastusohjelma.

ISO PONI – Poni, jonka säkäkorkeus on 141–148 cm (148,1–148,9 pyöristetään alaspäin)

JUNIORI – Ratsastaja on juniori sen vuoden alusta, jolloin hän täyttää 14, sen vuoden loppuun jolloin hän täyttää 18 vuotta.

JÄLKI-ILMOITTAUTUMINEN – Varsinaisen ilmoittautumisajan loppumisen jälkeen tehty ilmoittautuminen.

KELTAINEN KORTTI – Kirjallinen varoitus, joka voidaan antaa esimerkiksi tahallisesta sääntöjen vastaisesta toiminnasta, lievistä epäurheilijamaisesta käytöksestä tai lievästä hevosen sopimattomasta kohtelusta.

KENTTÄRATSASTUS – Kenttäratsastuskilpailuun kuuluu kolme osakoetta: koulu, rataeste ja maastokokeet.

KESKIVIIVA – Kouluradalle pituushalkaisijaa pitkin esim. lanalla vedettävä viiva.

KILPAILUKALENTERI – Kunkin kalenterivuoden kilpailut koostetaan kilpailukalenteriin. Kilpailukutsut kaikkien lajien osalta löytyvät KIPA:sta.

KILPAILUKANSLIA – Kilpailujen ”keskus”, johon maksetaan maksut, ilmoitaudutaan ja josta saadaan esim. koulupöytäkirjat. Kilpailukansliasta saa myös tietoa kaikesta ko. kilpailuihin liittyvästä, kuten aikataulusta ja tuloksista.

KILPAILUKELPOISUUS – Urheilijan ja / tai hevosen oikeus osallistua kilpailuun tai luokkaan kilpailusääntöjen ja kutsun puitteissa.

KILPAILUKUTSU – Kilpailun järjestäjän määrättyä kilpailua varten julkaisemat tiedot, määräykset ja ohjeet.

KILPAILUTOIMITUSMAKSU – Ratsastajalta peritään 3€: n starttimaksu alue- ja kansallisissa kilpailuissa sekä osassa seurakilpailuja. Maksu ilmoitetaan kutsussa. Starttimaksulla katetaan KIPA:sta ja Equipe appista aiheutuvia kustannuksia.

KIPA – Internetissä oleva Kisapalveluohjelma, josta löytyvät mm. Suomessa järjestettävien kilpailuiden kilpailukutsut, lähtölistat, tulokset sekä useimpien hevosten tiedot ja jossa voi ilmoittautua kilpailuihin. Osoite: <https://kipa2.ratsastus.fi>.

KILPAILUN JOHTO – Kaikkiin kansallisiin kilpailuihin ja soveltuvin osin myös seura- ja aluekilpailuihin on nimettävä kilpailun johto, johon kuuluvat kilpailujen johtaja, kilpailulajin johtaja jokaista lajia varten, tuomariston puheenjohtaja ja tiedottaja.

KOULURATA – 20 x 40 m tai 20 x 60 m kokoinen aidattu alue, jossa kouluratsastusohjelmat ratsastetaan. Katso myös ”Radan pisteet”.

KS – Kilpailusäännöistä käytettävä lyhenne.

KÜR – Musiikin tahdissa suoritettava kouluratsastuksen vapaavalintainen ohjelma, johon ratsastaja itse valitsee musiikin ja sovittaa siihen määrätyt liikkeet.

KÄSIHEVONEN – Hevonen, jota talutetaan. Kilpailupaikalla hevosta tulee aina taluttaa suitsittuna.

KÄSIOHJELMA – Yleisölle jaettavassa kilpailujen käsiohjelmassa on mm. toimihenkilöluettelo, luettelo ilmoitetuista hevosista tietoineen, tiedot palkintojenjakamisajoista sekä selostus arvostelumenetelmistä. 1-2-tason kilpailuissa käsiohjelmaa ei useimmiten julkaista.

LAPSIRATSASTAJA – Korkeintaan 14-vuotias hevosilla kilpaileva ratsastaja.

LÄHTÖJÄRJESTYS – Järjestys (yleensä arvottu) joka määrää, missä järjestyksessä urheilijat starttaavat luokassa.

LÄHTÖLINJA – Esteratsastuksessa linja, jonka yli on ratsastettava ennen ensimmäistä estettä lähtömerkin saamisen jälkeen. Ajanotto alkaa lähtölinjan ylityksestä.

LÄHTÖMAKSU – Urheilijan järjestäjälle maksama maksu, joka suoritetaan kutsussa mainitulla tavalla joko etukäteen tai kilpailukansliaan. Katso myös ilmoittautumismaksu.

LÄHTÖMERKKI – Tuomarin esim. pillillä antama merkki, joka tarkoittaa että ratsukko saa aloittaa suorituksensa.

LÄNNENRATSASTUS – Kilpailulaji, joka perustuu käytännön hevosenkoulutustaitoihin. Kilpailuissa on useita erilaisia luokkia.

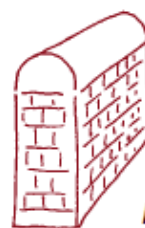
MAALILINJA – Linja, jonka yli on ratsastettava viimeisen esteen jälkeen. Ajanotto päättyy.

MAASTOTAITORATSASTUS – Maastotaitoratsastuskilpailuissa on kolme osakoetta: maastokoe, johon kuuluu esteitä ja tehtäviä, esim. kiipeilyä, pujottelua ja kahlaamista, askellajikoe sekä suunnistus, joka voidaan myös jättää pois maastotaitokilpailujen helposta luokasta.

MATKARATSASTUS – Kilpailulaji, jossa on kaksi erilaista muotoa. Ihanneaikaratsastuksessa pyritään ratsastamaan mahdollisimman lähelle ennalta määrättyä ihanneaikaa. Nopeusluokissa suoritusaika ratkaisee voittajan. Matkojen pituudet ovat 15–160 km.

MITTAUSTODISTUS – Alue- ja kansallisissa kilpailuissa ja kansainvälisissä kilpailuissa poneilta vaadittava virallisen ponimittaajan todistus ponin säkäkorkeudesta. Myös seurakilpailuissa mittaus-todistus on hyvä olla etenkin poneilla, jotka ovat korkeudeltaan ns. rajatapauksia (pieni poni – iso poni, poni – hevonen).

MUURI – Pysty tai pituuseste, jonka yhtenä osana on käytetty esim. laatikoita tms. kiinteään näköisiä osia, mutta jonka ylimpien osien täytyy silti olla vapaita puutoamaan. Muuriosan päällä voi olla myös puomeja.

Muuri

MUURI – Pysty tai pituuseste, jonka yhtenä osana on käytetty esim. laatikoita tms. kiinteään näköisiä osia, mutta jonka ylimpien osien täytyy silti olla vapaita puutoamaan. Muuriosan päällä voi olla myös puomeja.

NUORI HEVONEN – 4-8-vuotias hevonen.

NUORI RATSASTAJA – Ratsastaja on nuori ratsastaja sen vuoden alusta, jolloin hän täyttää 16 vuotta sen vuoden loppuun, jolloin hän täyttää 21 vuotta.

NUMEROALUSTA/LAPPU – Hevosen varusteisiin kiinnitettävä numeroalusta, johon laitetaan hevosen kilpailukohtainen numero.

OKSERI – Pituuseste, jossa on kahdet tolpat ja esim. puomit.

OLYMPIAKOMITEA – Liikuntajärjestöjen kattojärjestö.

OSALLISTUMISMAKSU – sisältää lähtö ja ilmoittautumismaksun.

PARARATSASTUS – Ratsastaja kuuluu erityisryhmiin. Tavoitteet samat kuin muillakin ratsastajilla. Vammaisratsastuskilpailut ovat kouluratsastuskilpailuja.

PERUSRATA – Esteratsastuskilpailuissa voidaan ratsastaa luokkia, joissa ratsukon kilpailusuoritukseen kuuluvaa ensimmäistä esterataa kutsutaan perusradaksi. Virhepisteittä tai samalla pienimmällä virhepistemäärällä ratsastaneille ratsukoille voidaan voitosta järjestää perusradan suoritusten jälkeen uusinta lyhennetyllä ja korotetulla esteradalla.

PIKKUPONI – Poni, jonka säkäkorkeus on korkeintaan 140 cm (140,1-140,9 pyöristetään alaspäin).

PITUUSESTE – Este, jossa on pituussuunnassa enemmän kuin yhdet tolpat.

PLASTRONG – Kilpailuasuun kuuluva valkoinen tai takin värinen ns. irtokaulus.

PLASTRONGNEULA – Plastrongissa käytettävä, usein koristeellinen, neula.

PONIRATSASTAJA – Ratsastaja on poniratsastaja sen vuoden loppuun, jolloin hän täyttää 16 vuotta ja kun hän ratsastaa ponilla.

PONIRATSUKKO – Poni ja alle 16-vuotias ratsastaja.

PORTTI – Esteen etuosassa oleva ”täyte”, esim. portti.

PUNAINEN KORTTI – Vakavasta sääntörikkomuksesta, epäurheilijamaisesta käytöksestä tai hevosen sopimattomasta kohtelusta annettava rangaistus, joka johtaa kilpailusta sulkemiseen.

PYSTYESTE – Este, jonka kaikki osat on sijoitettu kohtisuoraan toistensa yläpuolelle tai päällekkäin, esim. yhdet tolpat ja niiden välissä puomit.

RADAN PISTEET – Kouluradan kirjaimet, joiden avulla määritellään missä kohdassa rataa tietty liike on suoritettava.

RANGAISTUKSET – Kilpailusääntöjen rikkomisesta voidaan määrätä rangaistuksia, joita ovat huomautus, keltainen kortti, punainen kortti, rikesakko, sakko ja urheilija- tai toimitsijakielto.

RANKINGPISTEET – Ratsastajat ja hevoset saavat rankingpisteitä kaikista sijoituksistaan kansallisella ja kansainvälisellä tasolla tiettyjen kertoimien mukaan. Ranking toimii mittarina ratsastajien ja

hevosten keskinäisestä paremmuudesta ja sen perusteella jaetaan vuosittain valiomerkit. Aluekilpailuista ja luokista saa aluerankingpisteitä.

RATA – Aidattu tai muuten merkitty alue, jolla kilpailusuoritus suoritetaan.

RATAAN TUTUSTUMINEN – Este- ja kenttäratsastuksessa urheilijat saavat kävellä radalla ennen luokan alkua tietyn ajan ja tutustua siihen.

RATAMESTARI – Henkilö, joka suunnittelee esteratoja. Ratamestarina toimiminen vaatii koulutuksen, 1-tasolla voidaan käyttää vakioratoja jolloin ratamestari ei ole välttämätön.

RATAPIIRROS – Piirros esteradasta, josta käy ilmi mm. esteiden sijainti ja esteiden hyppysuunta radalla.

RIKESAKKO – Tuomariston puheenjohtajan yhdessä toisen tuomariston edustajan kanssa urheilijalle määräämä tasamääräinen sakko sääntöjen vastaisesta toiminnasta.

ROKOTUSTODISTUS – Todistus, johon eläinlääkäri kirjaa hevosen saamat rokotteet. Todistus voi olla joko erillinen pahvinen kortti tai sivut Hevospassissa.

SARJAESTE – Kahdesta tai useammasta yksittäisestä koostuva este enintään 1–2 laukka-askeleen välillä.

SARJAKILPAILU – Kilpailu, joka koostuu useasta eri osakilpailusta. Osakilpailuista lasketaan tiettyjen kaavojen mukaan ratsukon kokonaistulos, joka ratkaisee sarjakilpailun voittajan.

SARJAVÄLI – Sarjaesteen yksitäsesteiden välinen matka. Joissakin luokissa sarjavälejä voidaan lyhentää poniratsukoille.

SENIORI – 18-vuotta täyttänyt ratsastaja.

SIJOTUS – Jokaisessa luokassa sijoittuu tietty määrä ratsukoita lähtijämäärän mukaan. Sijoitukset kutsutaan palkintojenjakoon ja heidät palkitaan, ja lisäksi he saavat esim. rankingpisteitä alue- ja kansallisen tason ja kansainvälisistä kisoista.

SM-KILPAILUT – Suomenmestaruuskilpailut ovat

avoimia Suomen kansalaisille ja Suomessa pysyvästi asuville muun maan kansalaisille. SM-kilpailuja voidaan järjestää ulkokilpailuissa seuraavissa lajeissa: este-, koulu-, kenttä-, lännen-, matka-, askellaji- ja vammaisratsastuksessa, vikelyksessä ja valjakkoajossa.

SRL – Suomen Ratsastajainliitto ry

STEWARDI – Tuomariston avustaja, joka valvoo sääntöjen noudattamista, turvallisuutta ja hevosten hyvinvointia.

SUOMEN HIPPOS RY – Suomen raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestö, joka myös ylläpitää Suomessa asuvien hevosten tietokantaa.

SUOMEN RATSASTAJAINLIITTO RY – Suomen ratsastusurheilun keskusjärjestö. Lyhenne SRL.

SUORITUS – Ratsastajan kilpailusuoritus. Koulu- ratsastuksessa radalle tulon ja sieltä lähdön välinen suoritus, muissa lajeissa lähinnä suoritus lähtölinjan ylittämisestä oikeasta suunnasta maaliin- ja ylittämiseen oikeasta suunnasta.

TA – Tekninen asiantuntija. Valvoo sääntöjä ja olosuhteita isommissa kilpailuissa.

TAITOARVOSTELU – Esteratsastuskilpailun arvostelu, jossa arvioidaan ensisijaisesti ratsastustaitoja ja jossa tulos ilmoitetaan pisteinä.

TEMPO – Vaadittava tempo ja radan pituus määrittelevät suorituksen enimmäisajan estekilpailuissa ja kenttäratsastuskilpailujen este ja maasto-osuuksilla. Tempo ilmoitetaan muodossa xx metriä minuutissa (xx m/min).

TIE – Lähdön ja maalin välinen reitti esteineen. Esteratsastuksessa puhutaan myös esim. ”hyvä tie esteelle”, mikä tarkoittaa hyvää lähestymislinjaa esteelle.

TOIMIHENKILÖ – Kilpailuissa järjestäjän puolesta työskentelevä henkilö, esim. tuomari, portinavaaja tai verryttelyalueen valvoja.

TOINEN VAIHE – Esteratsastuksessa toinen vaihe on uusintatyyppinen lyhennetty rata, joka voi sisältää myös uusia esteitä. Tasavirhepisteissä ratkaisee yleensä toisen vaiheen suoritus aika. Kts. myös ensimmäinen vaihe.

TOTTELEMATTOMUUS – Esteradalla esim. kielto, ohiratsastus ja niskurointi.

TPJ – Tuomariston puheenjohtaja.

TRIPPELI – Pituuseste, jossa on kolmet tolpat ja esim. puomit.

TUOMARITORNI – Esteratsastuskilpailuissa paikka, jossa tuomaristo hoitaa tehtäviään. Sijaitsee yleensä ylempänä kuin ratsastuskenttä.

TURVAJALUSTIN – Jalustin, johon jalka ei jää niin helposti kiinni ratsastajan pudotessa. Esim. jalustin, jonka ulkosyrjä on korvattu irtoavalla kuminauhalla.

TURVALIIVI – Kova liivi, joka suojaa ratsastajan yläruumista (selkäranka, rintakehä) tämän pudotessa. Pakollinen kenttäkilpailujen maastokokeessa, Ratsastajan opas kilpailumaailmaan 55 suositellaan käytettäväksi myös muulloin ratsastettaessa esim. este ja maastoratsastuksessa.

TURVALLISUUSPÄÄLLIKKÖ – Kilpailun turvallisuusjärjestelyistä vastaava henkilö.

ULKOKILPAILU – Kilpailu, joka ratsastetaan ulkokentällä.

UUSINTA – Kts. perusrata

VALIOMERKKI – SRL:n vuosittain rankingpisteiden perusteella jakama merkki ratsukolle. Hopeinen valiomerkki annetaan jokaisen lajin parhaalle senioriratsukolle ja pronssiset parhaalle nuori-, juniori-, lapsi- ja poniratsukoille. Valiomerkejä jaetaan koulu-, este- ja kenttäratsastuksessa sekä matkaratsastuksessa ja valjakkoajossa.

VASTALAUSE – Urheilijan, hevosen omistajan tai joukkueenjohtajan tekemä valitus esim. urheilijan tai hevosen kilpailukelpoisuudesta, kilpailujärjestelyistä, tuomareiden päätöksistä tai tuloksista. Vastalause tulee esittää kirjallisesti ja siitä täytyy maksaa 20 euroa SRL:lle. Maksu palautetaan mikäli vastalause hyväksytään.

VERRYTTELYALUE – Kilpailunjärjestäjän määräämä alue kisapaikalla, jossa ratsukot voivat verryttellä ennen kilpailusuoritusta.

VESIESTE – Este, jossa on vedellä täytetyn haudan lisäksi muita esteosia, esim. puomeja. Pelkästä veteen astumisesta ei saa virhepisteitä.

VESIHAUTA – Esteratsastuksessa vedellä täytetty hauta, jonka edessä tai yläpuolella ei ole puomia tms. Vesihautaan astumisesta saa virhepisteitä.

VIKELLYS – Voimistelua ympyrällä juoksutettavan hevosen selässä. Vikellyskilpailuja järjestetään sekä yksinvikellyksessä että joukkuevikellyksessä.

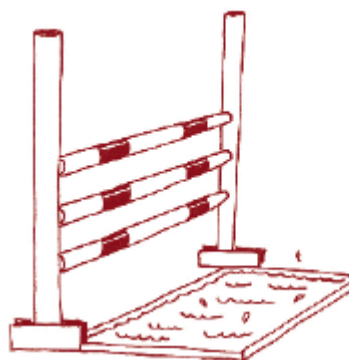
VUOSIMAKSU – Hevosen vuosittainen maksu, joka täytyy olla maksettu, jotta hevonen voi startata alue- ja kansallisissa kilpailuissa.

VÄHENNYKSET – Kouluratsastuksessa mm. väärinratsastuksista saatavat virhepisteet, jotka vähennetään kunkin tuomarin antamista kokonaispisteistä.

VÄHIMMÄISNOPEUS – Kts. tempo

YLEINEN OSA – Ratsastuksen kilpailusääntöjen yleinen osa sisältää sääntöjä, jotka koskevat kaikkia ratsastuksen lajeja.

YKSITTÄISESTE – Este, jonka ylittämiseksi tarvitaan vain yksi hyppy.

Vesieste

Vesihauta

YLEISARVOSANAT – Kouluratsastuksessa suoriutuksen päätyttyä annettavat arvosanat ja mahdolliset sanalliset kommentit, joissa arvostellaan mm. hevosen kuuliaisuus, ratsastajan istunta ja apujen käyttö jne.

ÄÄNIMERKKI – Äänimerkkiä (esim. pilli) käytetään ratsastuskilpailuissa erilaisten ohjeiden antamiseen ratsastajille (mm. lähtöluja).

Suomen Ratsastajainliitto ry
Valimotie 10
00380 Helsinki

Puh. 09 2294 510
ratsastus@ratsastus.fi